

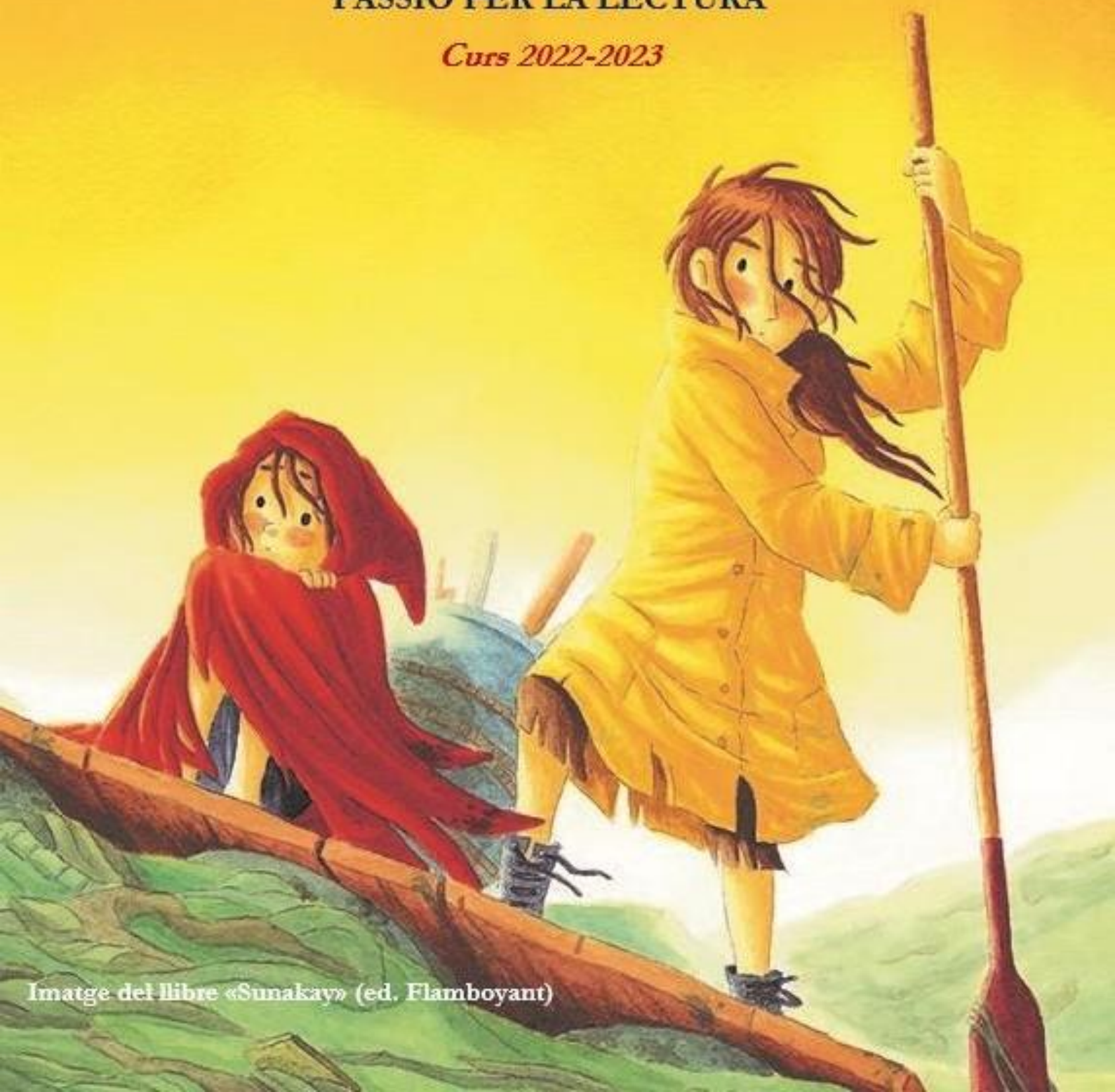
ROM, ROM, ROM, LA BOTELLA DE ROM

Les illes a la literatura infantil i juvenil

Propostes didàctiques elaborades pel grup de treball

PASSIÓ PER LA LECTURA

Curs 2022-2023

Imatge del llibre «Sinakay» (ed. Flamboyant)

Aquest document conté les fitxes elaborades al voltant del tema «**Les illes a la literatura Infantil i Juvenil**». Estan dividides per cicles educatius:

Cicle infantil

- 1 Tres monstres
- 2 L'únic
- 3 La isla

Cicle inicial

- 4 Robinson Crusó
- 5 Flores Salvajes
- 6 Paf!

Cicle mitjà

- 7 L'illa de Paidonèsia
- 8 Robinson
- 9 ¡Hola, faro!
- 10 L'illa de les 160 diferències
- 11 Dagfrid. La nena vikinga
- 12 La giganta
- 13 Sunakay
- 14 La mare i el mar
- 15 Yukio, el niño de las olas

Cicle superior

- 16 La lavandera de San Simón
- 17 El islote de los perros
- 18 El último oso
- 19 L'illa dels frarets
- 20 El llibre de la sort
- 21 La isla de la Nim
- 22 L'Illa. Una història quotidiana
- 23 La Iliada y la Odisea

Han participat del grup de treball i han col·laborat en la discussió i l'elaboració d'aquest dossier:

Maribel Alarcón, Núria Bello, Victòria Bertran, Maria Bote, Mercè Carner, Esther Carrascal, Jaume Centelles, Bet Clapés, Ignasi Corral, Pilar Ferriz, Sheila García, Désirée Grifé, Laura Lagunas, Montse Marcet, Maria José Martínez, Maria Montobbio, Maria del Mar Piera, Amàlia Ramoneda i Montse Riart.

Barcelona, 30 de juny de 2023

ROM, ROM, ROM, LA BOTELLA DE ROM

L'illa a la literatura infantil i juvenil

Simbologia

Si ens atenem a la definició del «DIEC» trobem poc més que una frase que fa referència a la seva orografia: *Porció de terra voltada d'aigua de tots costats, més petita que un continent.*

És una definició que no ens serveix per explicar la recerca d'aquest curs 2022-23 del nostre Grup de Treball "Passió per la lectura".

Anem doncs a l'«Encyclopaedia Herder» i hi trobem algunes pistes més del significat simbòlic de les illes. Diu:

Per les seves particularitats geogràfiques, les illes evoquen llocs paradisiacs separats del món profà; no s'hi arriba fàcilment, cal un perillós viatge i, amb ell, una iniciació. Aquell que arriba a l'illa simbòlica arriba a un lloc pur i nou.

Aquesta idea era molt present a la ment dels descobridors d'Amèrica que van creure haver trobat el "nou món", l'illa dels benaurats, és a dir, el lloc pròpiament utòpic. Segons els textos medievals, el Sant Grial es trobava en una illa misteriosa.

També al «Diccionario de los símbolos» de Juan Eduardo Cirlot trobem algunes idees interessants:

L'illa és un símbol d'aïllament, de solitud i de mort.

La doctrina hindú parla d'una «illa essencial», daurada i rodona, les ribes de la qual estan fetes de joies polvoritzades, per la qual cosa se li dona el nom d'«illa de les joies». Arbres perfumats creixen al seu interior i al centre s'eleva un palau.

Els signes del zodíac són concebuts com a dotze illes.

Les illes benaurades o «terra dels vivents» era el lloc que constituïa el punt d'arribada dels pelegrinatges marítims medievals. El pelegrinatge marítim pot tenir sentit d'exili, penitència i autocàstig.

I, finalment, l'escriptora Cristina Peri Rossi, ens parla de «l'illa interior». D'allà recollim alguns pensaments:

L'illa és un referent literari universal en totes les cultures.

A grans trets, podríem dir que les principals al·legories sobre les illes es poden classificar en:

L'illa com a paradís o utopia. És un paradís perdut o un paradís somiat. Lloc de màgia, àmbit místic, espai privilegiat d'Eros o absolut.

L'illa com a presó, com a exclusió, com a marginació, com a desterrament o estranyament. No en va algun dels penals més sinistres de la terra s'han elevat a les illes.

L'illa com a interioritat, com a reducte últim de la subjectivitat, com a espai inalienable del jo.

Com a metàfora, l'illa oscil·la entre la màgia del Paradís sense temps, sense edat, on tots els desitjos (especialment els prohibits) es poden fer i el seu oposat: el lloc de la marginació, de l'exclusió.

La versió grollera i turística de l'imaginari de les illes com a Paradís eròtic és a les agències de viatges i a les pel·lícules de classe B. Potser perquè en fer possible i real l'objecte de desig, aquest sempre es banalitzava, es trivialitzava.

En un altre aspecte de la simbologia de l'illa aquesta apareix com el lloc d'allò misteriós, estrany, fantàstic i irreal. De vegades, del que és indefinible. És una simbologia romàntica que va tenir molta importància a la poesia i a la pintura del simbolisme.

La tria

Robert Louis Stevenson va escriure *L'illa del tresor*, una de les millors novel·les d'aventures, al nostre entendre, i ell mateix va viure els seus darrers anys -els més feliços, diuen- a l'illa de Samoa. *L'illa del tresor* és el primer títol, juntament amb *Robinson Crusoe*, que se'ns esmenta quan preguntem per una història que passi en una illa. Però n'hi ha més, moltes més, perquè la Literatura infantil i juvenil, sortosament, ens forneix de tota mena de relats i de tota mena de aventures que passen en diversos llocs.

Per al nostre estudi hem buscat llibres per a infants on l'illa tingués presència i fos, en certa manera, protagonista principal del relat, d'un relat que de situar-se en un altre indret perdria el sentit. Per aquest motiu, hem desestimat moltes bones històries que poden ser significatives per als infants però on l'illa té una transcendència residual. Ha estat el cas del premiat llibre de M. Marsol *Ahab y la ballena blanca* i altres. També hem desestimat bons relats amb contingut massa elevat per als infants de Cicle Infantil i Educació Primària, com *l'Atlas de las islas imaginarias* de Lewis-Jones, entre d'altres.

Finalment, la tria que hem elaborat consta d'una vintena de llibres, adreçats als diferents cicles educatius. De cadascun dels títols hem fet una fitxa de treball, més o menys exhaustiva i detallada, que es pot trobar a continuació d'aquesta presentació.

Cicle Infantil

- **Tres monstres**

Dos monstres molt mandrosos, un de blau i un altre de vermell, descansen a la platja i veuen acostar-se una barca amb un tripulant: un altre monstre, però groc.

«Ecs!», exclamen els dos monstres. A partir d'aquesta trobada comença una difícil convivència durant la qual els dos monstres pensen que s'estan aprofitant del monstre groc.

- **L'únic**

L'Únic és el gos protagonista del conte i, es presenta dient que viu a la seva illa, amb les seves coses, fins que comencen a arribar visitants i s'adona d'una altra realitat, del compartir, i de com li agrada la companyia.

- **La isla**

Al llibre es podem seguir dues històries: La que passa a sobre i la que passa a sota de l'aigua. A sobre, seguint la història d'una família que naufraga i va parar a una illa molt especial. Com s'adapten a la seva situació fins que són rescatat per un vaixell.

A la part de sota ens presenta la vida del mar, els seus perills i la seva bellesa.

Al final veurem fins a quin punt la part de dalt i la de sota són conscients del que passa a l'altre part.

Cicle Inicial

- **Robinsón Cruasán**

En una illa molt especial hi viu en Robinsón. S'alimenta únicament de cocos però un dia arriba a la platja un croissant ben embolicat en una bossa individual de plàstic i l'home pensa que finalment podrà menjar una altra cosa més deliciosa, diferent. El que no ha previst és que l'altre habitant de l'illa té la mateixa idea i comença una lluita desesperada per fer-se amb el croissant.

- **Flores Salvajes**

La història comença amb l'accident d'un avió. Tres germanes se salven i comencen un periple per l'illa deshabitada on trobaran flors que parlen, un goril·la de butxaca que viu en una casa diminuta al peu d'un arbre, un drac que treu foc pel nas, i altres aventures.

Mentre anem llegint notem com entre les germanes hi ha una mena de complicitat estranya que no acabem d'entendre, com si sabessin alguna cosa que se'ns escapa.

- **Paf!**

La Boni és una nena que va de vacances amb la seva família a una caseta a la platja. Un dia troba un home dormint a l'arena. Aquests home no recorda res, ni tan sols el seu nom, però veient la seva barba malgirbada i que només té una cama, la nena està segura que és un pirata. Necessita un nom i, sense dubtar-ho, la Boni l'anomena Paf!

Aquest és el principi de les mil i una aventures que els esperen al mar, amb tempestes, mapes secrets i... pirates, molts pirates!

Cicle Mitjà

- **L'illa de Paidonèsia**

En Nicolau Rouretort, un nen de nou anys, viatja en vaixell amb els seus pares. I s'avorreix. Els pares, a més, lluny de divertir-se, discuteixen tota l'estona. Fins que en Nicolau decideix fer allò que li havia passat pel cap: Agafar en préstec un dels bots de salvament i anar a una illa ben petita. Aquí començarà una aventura

epistolar en què l'illa s'omple de nens i nenes, els adults no hi poden fer res i la cosa s'embolica de mala manera. O de bona manera, segons els ulls que ho mirin.

- **Robinson**

El protagonista, el mateix Peter Sis, és un noi afeccionat a viure aventures corsàries amb la seva colla d'amics i quan se celebra la festa de disfresses a l'escola, ell vol anar de pirata però la seva mare li dissenya un vestit com el que portava el protagonista de l'obra de Daniel Defoe.

El dia de la festa, tothom se'n riu, la qual cosa li provoca un gran disgust i emmalalteix. Enfebrat, tindrà un somni que el durà a una illa deserta on viurà aventures sanadores i reconfortants per a ell.

- **¡Hola, faro!**

A la fi del món, sobre la roca més alta d'una illa diminuta, s'alça un far. Aquest llibre narra la vida d'un faroner i la seva família, que viu observant el mar calmat, revoltat, inesperat i màgic.

L'illa de les 160 diferències

«L'illa de les 160 diferències» és un llibre-joc en el que es narra la descoberta d'una illa ben estranya per part de dos nois, l'Estel i en Pol.

Són vuit dobles pàgines on hi ha la mateixa il·lustració a esquerra i dreta, amb algun petit canvi que és el que hem de trobar. N'hi de molt senzills i d'altres força complicats. A més a més del joc, podem seguir les peripècies dels dos infants perquè a cada doble pàgina hi ha una pestanya (un rodolí) que s'aixeca i ens indica el que vindrà a continuació, en un viatge pels elements que trobem al mar: La taberna, un vaixell pirata, un submarí, etc.

- **Dagfrid. La nena vikinga**

Dagfrid és una nena vikinga que no es resigna a fer el que han fet totes les seves mares, germanes i dones de la comunitat, i dur faldilles llargues que molesten per córrer i a menjat només peix sec!. Està decidida a canviar les coses que no li agraden i decideix sortir a buscar solucions i idees noves.

- **La geganta**

Aquest relat segueix l'estructura d'un conte clàssic. Ens narra la història d'una nena que ha de fer front a la solitud perquè ha marxat el seu pare, un cavaller que pretén acabar amb una geganta que converteix a tothom que s'atreveix a mirar-la en pedra. La nena davant la tardança del seu pare en tornar, decideix anar a rescatar-lo. Amb el seu enginy i l'ajuda d'una velleta cosidora de paraigües, aconseguirà vèncer a la geganta, alliberar a les persones i retrobar-se amb el pare.

- **Sunakay**

En un món on les deixalles han envaït el mar i han acabat amb tota vida animal o vegetal, hi viuen dues germanes que espigolen el fons marí buscant objectes que tinguin algun valor per intercanviar-ho per menjar. Una troballa farà que la

Kai pugui tenir l'últim peix viu que queda i a partir d'aquí, s'esdevindrà un canvi que ho trasbalsarà tot.

- **La mare i el mar**

«La mare i el mar» ens presenta la història de tres generacions d'*haenyeo*: Una filla, la seva mare i l'àvia.

La mare i les seves companyes es preparen cada dia per anar al mar. S'equipen amb aletes per nedar, ulleres per bussejar, un cinturó de llastre per submergir-se i una xarxa per guardar la seva pesca. Aquestes dones bussegen el fons marí, on atrapen pops, recullen algues i pesquen marisc. Les *haenyeo* practiquen una tècnica mil·lenària de busseig mitjançant la qual se submergeixen sense bombones d'oxigen.

- **Yukio, el niño de las olas**

Un escriptor viatja a una illa de l'arxipèlag de Yaeyama al Japó en busca d'inspiració per escriure.

A la platja troba cada dia una dona asseguda que mira absorta el mar. Encuriós d'aquest fet, l'home a qui lloga l'habitació li explica la història de Mayumi i el seu fill Yukio. Un nen que a poc a poc el mar es convertirà en el seu medi de viure, millor que a la terra, fins al punt que li van apareixent petites escates a la seva esquena.

Cicle Superior

- **La lavandera de San Simón**

Durant la guerra civil i els primers anys de la dictadura franquista, l'illa de San Simón es va convertir en presó i en camp de concentració. Des de la innocència, una nena esbossa, alhora, els fets terribles viscuts dins l'illa i la gran xarxa de solidaritat que es va posar en marxa als pobles del voltant per fer més suportable la vida dels presos i dels seus familiars.

- **El islote de los perros**

És 1910 i hi ha uns cinquanta mil gossos de carrer, a la ciutat d'Istanbul. El sultà, davant les queixes dels veïns, envia tots els gossos a una illa on hi ha uns cuidadors que s'encarreguen d'alimentar-los.

La Klara i en Sait, amb l'ajuda d'un vell pescador, visiten l'illa i descobreixen les condicions en les que es troben els animals. Decideixen buscar una solució per aconseguir-los una vida millor.

- **El último oso**

April és una nena que viu amb el seu pare, el típic científic boig i abstret en el seu món. Quan ella té quatre anys la seva mare mor i passats uns anys, el seu pare li ofereixen anar a una estació científica que està situada en una illa al cercle polar àrtic durant sis mesos. Estaran ells sols.

Un cop allà April es fa "amiga" d'un os polar famèlic i ferit, ella li donarà menjar i ell li ensenyarà a rugir com un os o a escoltar el soroll que fa la terra.

L'os viu sol allà perquè és va quedar atrapat quan encara no havia començat el desgel del pol nord a causa del canvi climàtic, així que ella abans de marxar l'haurà d'ajudar a tornar a terra ferma.

- **L'illa dels frarets**

El relat ens explica la vida d'un noi, començant pel dia que viatjant en un vaixell, una nit de tempesta, el fort onatge va fer impactar el vaixell contra les roques. Les veles es van esquinçar i els pals es van trencar. Quan els passatgers ja havien perdut totes les esperances, enmig de la foscor, van albirar un bot que s'acostava. Un home remava a contracorrent, per sobre de les onades, i s'anava apropant cada cop més al vaixell. Es tractava d'en Benjamin Postlethwaite, l'encarregat del far, que va arriscar la seva vida per salvar-lo a ell i a trenta cinc persones més.

- **El llibre de la sort**

Ocupen les pàgines d'aquest llibre d'una banda l'aventura del senyor Bonaventura i, si li donem la volta, de l'altra la del senyor Malastruc. Els dos viuen al mateix edifici, però no es coneixen. Un és ordenat i es pren la vida tal com li ve. L'altre, una mica desastrós i sempre emmurriat, s'enfronta als objectes i aquests a l'hora també s'enfronten a ell. Per coses de l'atzar, els dos escolliran la mateixa destinació per les seves vacances.

- **L'illa de la Nim**

"L'illa de la Nim" és un llibre d'aventures, on la protagonista, la Nim, és una nena que viu en una illa al mig de l'oceà, amb el seu pare científic i els seus amics animals que l'acompanyen.

Un bon dia, el pare surt a mar per fer un dels seus experiments, se li complica la tornada i triga molt més del que s'esperava. Mentrestant, la Nim estableix contacte amb una escriptora de renom amb qui es fa amiga i acaba de visita a la illa.

- **L'illa. Una història quotidiana**

Un matí els habitants de l'illa troben un home a la platja. El miren fixament i se sorprenden perquè no és com ells. Després de discutir la conveniència o no d'acollir-lo o bé d'enviar-lo de retorn al lloc d'on ha vingut, el tanquen a l'estable de les cabres i li cedeixen les restes de menjar de la fonda. A poc a poc, els profunds temors davant allò que és desconegut es van estenent i tots prenen una dràstica decisió: aquell estranger tan perillós i diabòlic ha de marxar de l'illa. El condueixen fins al rai on va venir i l'empenyen cap a les ones mar endins. Després determinen, per seguretat, construir una gran muralla amb l'objectiu d'envoltar tota l'illa amb torres de vigilància, com una enorme fortalesa, amb el ferm objectiu que ningú més els pugui trobar ni establir contacte amb ells.

- **La Ilíada y la Odissea (según Homero)**

En 168 vinyetes i amb molt poques paraules l'autora ens explica i desenvolupa l'argument de la Ilíada i l'Odissea en dos parts diferenciades.

A l'Ilíada ens explica com Paris la lía força al enamorar-se de la dona de Menelau, germà d' Agamenón i com això provoca la Guerra de Troia, una guerra que dura anys i que causa milers de morts entre ells Priam, Aquil·les, Hèctor i Paris. Ens explica el paper que fa Ulisses (també conegut com Odisseu) i aquí passem a la segona part: l'Odissea, on ens explica la travessa que ha de fer Ulisses per tal

d'arribar a casa i que també dura anys ja que li passen un munt de coses fins que pot arribar, també ens explica que passa a Ítaca on l'espera Penélope, la seva dona i el seu fill Telèmac.

Emprant les paraules d'en Jim Hawkins, el noi protagonista de *L'illa del tresor*:

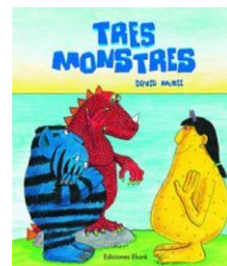
No relataré tots els detalls del nostre viatge. Diré que, en conjunt, va ser satisfactori. La goleta era un magnífic vaixell; la tripulació va demostrar la seva competència i el capità Smolett va donar proves del seu talent al comandament. Però van passar dues o tres coses, abans d'assolir el terme del nostre viatge, que he de relatar.

Cicle Infantil

- Tres monstres
- L'únic
- La isla

Tres monstres

<i>Títol</i>	Tres monstres
<i>Autoria</i>	David McKee
<i>Il·lustrador</i>	David McKee
<i>Traductora</i>	Anna Gassol
<i>Editorial</i>	Ekaré
<i>Any d'edició</i>	2005
<i>ISBN</i>	9788493306096
<i>Pàgines</i>	32

<i>Edat recomanada</i>	A partir de quatre anys
<i>Proposta de lectura</i>	Joc de taula
<i>Paraules TAG</i>	Monstres, illa, por

Resum

Dos monstres molt mandrosos, un de blau i un altre de vermell, descansen a la platja i veuen acostar-se una barca amb un tripulant: un altre monstre, però groc. «Ecs!», exclamen els dos monstres. A partir d'aquesta trobada comença una difícil convivència durant la qual els dos monstres pensen que s'estan aprofitant del monstre groc.

Paraula de monstres? —va preguntar el monstre groc.
—Paraula de monstres —van contestar els altres dos alhora.
El monstre groc va començar a treballar tot seguit.
Era molt forçut.

Objectius

- Comprendre el relat i el seu missatge.
- Compartir un joc respectant les normes.
- Crear altres monstres.

Recursos emprats

- Llibre «Tres Monstres»
- Joc de cartes

Descripció de la proposta

Després de la lectura

Per inventar éssers imaginaris, com els monstres del conte, es proposa fer un joc de cartes que té per objectiu dibuixar monstres. El joc està format per cinc tipus de cartes cadascuna de les quals representa una part del cos:

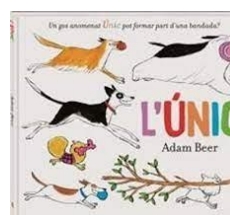
- Cartes de color taronja: cossos diversos
- Cartes de color blau: nassos

- Cartes de color verd: ulls
- Cartes de color vermell: boques
- Cartes de color groc: complements (llaços, arracades, barrets, etc)

El joc es fa amb sis jugadors, i cadascun d'ells té un full en blanc i un llapis. Al mig de la taula s'hi posen les cartes cap per avall, apilades per colors. Cada jugador tria a l'atzar una carta de cada pila i dibuixa en el full la imatge que hi apareix. Al final de la partida, cadascú haurà dibuixat un monstre diferent.

L'Únic

<i>Títol</i>	L'Únic
<i>Autor</i>	Adam Beer
<i>Il·lustrador</i>	Adam Beer
<i>Traductor</i>	Carlos Mayor
<i>Editorial</i>	Andana
<i>Any d'edició</i>	2022
<i>ISBN</i>	978-84-18762-23-9
<i>Pàgines</i>	30

<i>Edat recomanada</i>	A partir de 3 anys
<i>Proposta de lectura</i>	Explicació del conte, conversa i activitats
<i>Paraules TAG</i>	Illa, amics, compartir

Resum

L'Únic és el protagonista del conte i, es presenta dient que viu a la seva illa, amb les seves coses, fins que comencen a arribar visitants i s'adona d'una altra realitat, del compartir, i de com li agrada la companyia.

Tinc les meves coses i mmm...

Ep! Espereu-me! Potser podríem compartir tot això. Què en penseu?

És clar! Som-hi!

Aquesta illa és MEVA gairebé sempre.

Però tots els estius és NOSTRA!!

Objectius

- Escoltar i gaudir de la narració del conte
- Conversa dels objectes preferits de cadascú
- Muntar l'exposició d'objectes estimats pels infants
- Compartir la proposta d'activitats amb les famílies

Recursos emprats

- Llibre "L'Únic"
- Materials per fer les propostes: fulls de paper, fotos impreses dels infants en cartolina i mida A4, pinces per penjar els elements que aporten, retoladors.

Descripció de la proposta

Després d'explicar el conte, encetem una conversa amb els infants, a partir de la imatge de la pàgina 2 on surten les coses preferides de l'Únic

Proposem als infants si també tenen les seves coses preferides com l'Únic, convidant-los a portar-les de casa, segons l'edat poden escriure ells la llista, o també es poden dibuixar i escriure el nom a sota, la mestra si cal ho escriu, i es van penjant amb pinces de la roba sota la foto impresa en cartolina tamany foli que es penja en una paret de l'aula o espai comú per exposar-ho i poder-ne parlar.

Quan tenim les fotos dels infants amb els seus objectes preferits, es poden comptar, comparar, buscar semblances i diferències.

De tot el que explica hi ha una frase molt significativa que diu:

però d'Únic només n'hi ha UN, soc un gos MOLT IMPORTANT.

A partir dels objectes exposats, ens adonem de les semblances i diferències entre cadascú, hi haurà fàcilment coses en les que s'assemblen, els agrada el mateix, i d'altres que no, això els fa ÚNICS i MOLT IMPORTANTS.

Deixar l'exposició un temps per tal que les famílies puguin comentar-ho amb els infants a les entrades i sortides de l'escola.

Nota: si els infants són més grans, es pot introduir la idea de vinyeta, doncs en el llibre, hi ha pàgines en les que s'aprecia aquest aspecte.

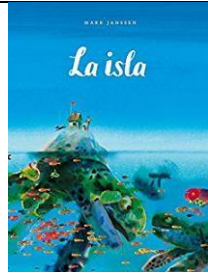
Una altra sessió es pot convidar a algun veterinari que ens parli de com cuidar els gossos, de quina raça pot ser el protagonista del conte.

O també convidar a algun gos amb el seu propietari que pot ser una família de l'escola, per tal que expliqui què menja, què li agrada fer...

O contactar amb la protectora del municipi o propera per tal que expliquin la feina que fan amb els gossos.

Si els infants són més grans es pot fer una cartilla pel gos imaginari que té cadascú, inventant-se el nom, edat, mida, pes...

La isla

<i>Títol</i>	La isla	
<i>Autoria</i>	Mark Janssen	
<i>Il·lustrador</i>	Mark Janssen	
<i>Editorial</i>	Fondo de cultura econòmica	
<i>Ciutat</i>		
<i>Any d'edició</i>	2021	
<i>Pàgines</i>	32	

<i>Edat recomanada</i>	Infantil, cicle inicial i mitjà
<i>Proposta de lectura</i>	Descoberta de l'entorn.
<i>Paraules TAG</i>	illa, tortuga naufragi

Resum

Al llibre es podem seguir dues històries: la que passa a sobre i a sota de l'aigua. A sobre, seguim la història d'una família que naufraga i va parar a una illa molt especial. Com s'adapten a la seva situació fins que són rescatat per un vaixell. A la part de sota ens presenta la vida del mar, els seus perills i la seva bellesa. Al final veurem fins a quin punt la part de dalt i la de sota són conscients del que passa a l'altra part.

Objectius

1. Aconseguir, a partir de la lectura de les imatges, seguir el fil argumental del conte. Seguir les dues històries, què li passa a la família?, com van a condicionant la illa i com canvia el seu voltant i per una altra part la part de sota ens explica el que li passa a la tortuga.
2. Identificar els trets característics dels mamífers, aus rèptils i peixos.
3. Adonar-se que els colors ens transmeten significat i observar algunes de les seves característiques .

Recursos emprats

- Quatre cartrons (mamífers, aus, rèptils i peixos) amb algunes de les seves característiques: com neixen, si són de sang calenta o freda, com respirem, on viuen, de què tenen cobert el cos i com es desplacen.
- Cartes amb els elements per completar els diferents cartrons .
- Cercles d'acetat dels colors primaris

Descripció de la proposta

1. Posem títols a les pàgines.

En un llibre com aquest que no hi ha text, són les imatges les que ens expliquen la història. És important que acompanyen als lectors a anar descobrint detalls per poder seguir el fil argumental:

Que passa a dalt? I a sota? Què canvia i per què? Sap la família que estan a sobre d'una tortuga? I la tortuga sap que hi ha algú a dalt?

Una vegada que s'han llegit les imatges, li posem el text. Depenent de l'edat dels infants pot ser o una paraula o una frase.

2. Identificar les característiques de cada grup d'animals.

Número de jugadors: 4

Abans de començar el joc, a partir de les cartes, es comenta les diferències que hi ha entre les diferents característiques dels animals.

Primer es reparteixen els cartrons i les cartes es posen cap per avall. Per torns, aniran aixecant una carta i si correspon al seu cartró se la queden i si no la tornen a la taula.

El primer que hagi completat correctament el seu cartró guanya.

3. Joc dels colors.

Número de jugadors: de 3 a 6.

Els alumnes aniran passant els diferents cercles d'acetat per les diferents pàgines del llibre (es podem tenir fotocòpies en color d'algunes pàgines per no fer mal bé el llibre).

Prèviament se'ls ha donat unes consignes per que és fixin: *Què passa quan passem amb el color blau? Canvia la història si canvien de color? Quina diferència hi ha entre els colors de dalt i de sota?*

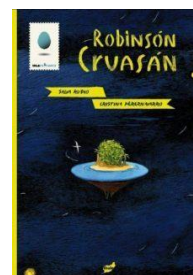
Després es parla de què han descobert.

Material de joc a l'annex

Cicle Inicial

- Robinsón Cruasán
- Flores salvajes
- Paf!

Robinsón Cruasán

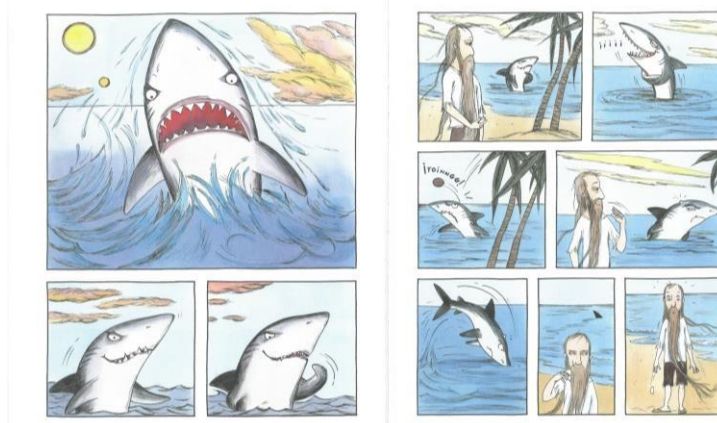
<i>Títol</i>	Robinsón Cruasán
<i>Autoria</i>	Salva Rubio
<i>Il·lustradora</i>	Cristina Navarro
<i>Editorial</i>	Thule
<i>Any d'edició</i>	2013
<i>ISBN</i>	9788415357025
<i>Pàgines</i>	48

<i>Edat recomanada</i>	A partir de 6 anys
<i>Proposta de lectura</i>	Lectura de les imatges, escriptura.
<i>Paraules TAG</i>	Illes, onomatopeies, còmic.

Resum

En una illa molt especial hi viu en Robinsón. S'alimenta únicament de cocos però un dia arriba a la platja un croissant ben embolicat en una bossa individual de plàstic i l'home pensa que finalment podrà menjar una altra cosa més deliciosa, diferent. El que no ha previst és que l'altre habitant de l'illa (Viernes?) té la mateixa idea. Comença una lluita desesperada per fer-se amb el croissant.

Es tracta d'un àlbum il·lustrat en format còmic, sense paraules, només onomatopeies. La il·lustració és de línia blanca, senzilla, amb mirades molt expressives i l'ús dels recursos habituals en els còmics clàssics.

Objectius

- Conèixer com es llegeixen els còmics.
- Interpretar les imatges (moviments, mirades)
- Escriure diàlegs partint d'imatges.
- Gaudir de la lectura.

Recursos emprats

- Llibre Robinsón Cruasán
- Fotocòpies
- Material escolar

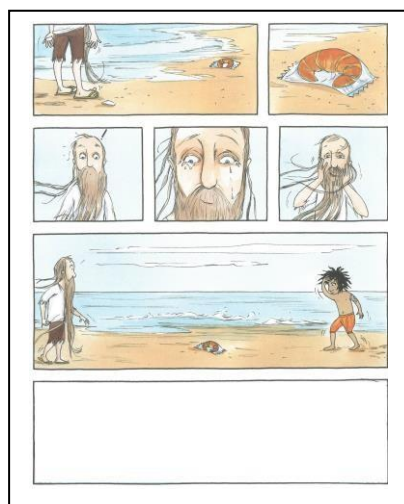
Descripció de la proposta

Abans de llegir

La mestra explica què és un còmic i mostra alguns dels clàssics que hi ha a la biblioteca de l'escola (Tintín, Astèrix, Lucky Luke, Barrufets, etc.) recordant que els textos del que diuen o pensen els personatges s'escriuen en uns espais que s'anomenen bafarades o globus i tenen un apèndix o fletxa que es dirigeix i assenyala qui diu cada frase.

Per comprendre de què va la història també s'usen línies cinètiques, onomatopeies i il·lustracions que estan disposades seguint el sentit de la lectura habitual.

A continuació, es fa una prova d'imaginar i dibuixar què pot passar en una seqüència a la que li hem tret la darrera vinyeta. Aquesta:

Es comenten les produccions fetes pels infants.

Durant la narració o lectura

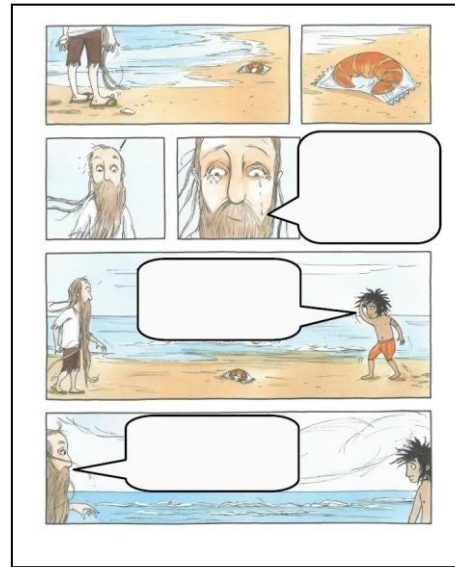
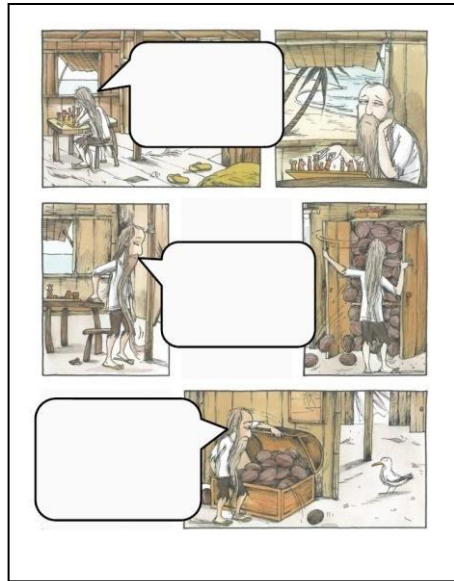
La mestra va narrant l'aventura i mostrant les il·lustracions emprant les seves pròpies paraules. Mentre va passant el dit per les planes, fa notar els detalls, els dóna vida i els comenta.

Es tracta que entenguin el relat i gaudeixin amb les il·lustracions.

Després de la narració

Primer, recuperen els dibuixos fetes abans d'obrir el llibre i els comparen amb el que proposen l'autor i la il·lustradora.

Ara que ja coneixen la història se'ls passa un full del llibre al que li hem incorporat diverses bafarades en blanc perquè puguin escriure què diuen els personatges. Una cosa semblant a:

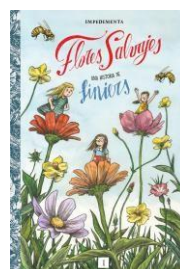

També es pot elaborar, en equip, una tira còmica (tres o quatre vinyetes) inspirant-se en els coneguts «Mafalda» o «Snoopy», per exemple.

Els còmics són un suport proper i estimat pels alumnes que els ajuda a ser més competents en la producció dels seus escrits i permeten treballar les arts visuals i l'escriptura alhora.

Flores salvajes

Títol	Flores salvajes
Autor	Liniers
Il·lustrador	Liniers
Editorial	Impedimenta
Any d'edició	2021
ISBN	9788417553951
Pàgines	40

Edat recomanada	A partir de 6 anys
Proposta de lectura	Activitat plàstica, dramatització
Paraules TAG	Joc simbòlic, aventura gràfica, imaginació

Resum

La història comença amb l'accident d'un avió. Tres germanes se salven i comencen un periple per l'illa deshabitada on trobaran flors que parlen, un goril·la de butxaca que viu en una casa diminuta al peu d'un arbre, un drac que treu foc pel nas, i altres aventures.

Mentre anem llegint notem com entre les germanes hi ha una mena de complicitat estranya que no acabem d'entendre, com si sabessin alguna cosa que se'ns escapa.

El final té un desenllaç emotiu que ens fa entendre el relat i ens obliga a tornar a començar novament per gaudir de l'aventura que ens remet a la nostra infantesa.

—*Además, los gorilas no viven en las islas ni en casas. Lo estudiamos en la escuela.*

—*Pero este es un minigorila, el único animal que vive en la isla. Y vive en esta casa.*

Objectius

- Inventar una petita narració a partir d'uns objectes determinats
- Gaudir de la lectura
- Compartir un projecte

Recursos emprats

- Llibre "Flores salvajes"
- Endevinalles
- Material escolar (tissores, paper, cartró, etc.)

Descripció de la proposta

Abans de la lectura

Sense que vegin el llibre, proposem als infants que encertin unes endevinalles que estan relacionades amb els personatges que apareixeran al relat.

Cada endevinalla està escrita en una etiqueta lligada a un cordill que conté la solució a l'altre extrem, amagada dins d'una bossa, d'un sobre o d'una capsula. La solució pot ser un dibuix, un objecte, una altra endevinalla, un trencaclosques, etc.

Proposem les següents endevinalles:

Avión

Ave de hierro y acero
canta con fuerte zumbido,
no tiene plumas ni pico
y el cobertizo es su nido.

Dragón

Soy más fuerte que una roca,
espanto por donde voy,
¡Ten cuidado! Al que se equivoca
le echo fuego por la boca.

Gorila

Soy un mono muy, muy grande,
hasta el mismo pelo tengo.
Dicen que somos hermanos
y también me gusta el juego.

Isla

Solo por cielo y por mar
hasta mi podrás llegar.

Casa

Vivo dentro de ella
y el caracol también.
Él la lleva a cuevas
pero yo nunca podré.

Mariposa

Un bicho pequeño
vuela entre las flores
y tiene las alas
de muchos colores.

Flor

Alegran el campo con sus colores,
perfuman el aire con sus olores.

Quan tinguem les solucions, es demana als infants que inventin un relat en el que apareguin el màxim nombre d'elements que conformen les endevinalles.

La història es pot fer en grup i quan la tinguin, la dramatitzen als seus companys.

La dramatització es pot recrear amb un "decorat", la base del qual sigui una illa i també s'inclouen tres "playmobils" perquè formin part del relat.

Com que cada grup haurà inventat una història diferent, resultarà enriquidor comprovar com a partir dels mateixos elements es creen aventures distintes.

Recordarem que en una narració hi ha tres elements que configuren l'estructura bàsica del relat:

L'INICI o plantejament on es presenten els aspectes de la idea original: apareixen els personatges, el temps i el lloc on es desenvolupa la història. Es mostra el conflicte que serà el nucli o nus que s'ha de resoldre.

El NUCLI on es desenvolupa el conflicte presentat. S'aniran encadenant diverses accions i arribarem al punt més emocionant de la història. Aquesta és la part més llarga del relat, normalment.

L'ACABAMENT o desenllaç, a partir del qual s'inicia la resolució del conflicte. És la part més curta.

Durant la lectura

Asseguts en rotllana, la mestra mostra el llibre "Flores salvajes" i llegeix el títol, el nom de l'autor i l'editorial i s'observa la imatge de la coberta.

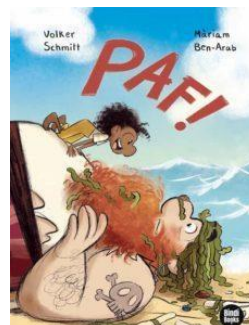
Després pot anar a la última pàgina on hi ha fotografia de les filles de l'autor i explicar que el relat està inspirat en elles. Poden escoltar la cançó de Tom Petty "Wildflowers" d'on l'autor va manllevar el títol.

<https://www.youtube.com/watch?v=Kw8vBDk880k>

Tot seguit es llegeix el relat, es comenta i es compara amb els relats inventats per ells.

Paf!

<i>Títol</i>	Paf!
<i>Autori</i>	Volker Schmitt
<i>Il·lustradora</i>	Màriam Ben-Arab
<i>Traductora</i>	Mònica Estruch
<i>Editorial</i>	Bindi Books
<i>Any d'edició</i>	2023
<i>ISBN</i>	978-84-18288-50-0
<i>Pàgines</i>	98

<i>Edat recomanada</i>	A partir de 6 anys
<i>Proposta de lectura</i>	Anàlisi del relat
<i>Paraules TAG</i>	Pirates, il·lustració, amistat

Resum

La Boni és una nena que va de vacances amb la seva família a una caseta a la platja. Un dia troba un home dormint a l'arena. Aquests home no recorda res, ni tan sols el seu nom, però veient la seva barba malgirbada i que només té una cama, la nena està segura que deu ser un pirata. Necessita un nom i, sense dubtar-ho, la Boni l'anomena Paf!

Aquest és el principi de les mil i una aventures que li esperen al mar, amb tempestes, mapes secrets i... pirates, molts pirates! La Boni i en Paf salpen junts a la recerca del seu vaixell però quan el troben, cauen en mans d'en Klaus, un altre pirata, antic adversari d'en Paf i que no sembla témer a ningú excepte al seu lloro xerraire.

Sort que la Boni se les empecarà per treure el seu amic de la bodega on l'han tancat, i junts aconseguiran vèncer el malvat pirata Klaus.

Objectius

- Investigar sobre els pirates
- Conèixer els elements gràfics d'un còmic
- Gaudir de la narració

Recursos emprats

- Llibre "Paf!"

Descripció de la proposta

1. Després de llegir el còmic proposem fer una cerca del món dels pirates, a partir d'algunes preguntes.

Història de pirates

- En Paf! Porta una arracada l'orella. Té algun significat? Ho investiguem.
- El pirata Klaus té un pegat a l'ull. Perquè creieu que molts pirates duien un ull tapat?
- Quina era la bandera dels pirates?
- Què feien amb tot el que robaven al altres vaixells?
- Heu sentit a parlar de corsaris? I de bucaners? Qui eren?
- Quins pirates han estat els més coneguts?
- Hi havia dones pirates?

2. També proposem fer un anàlisi de diversos aspectes relacionats amb les imatges.

Anàlisi de les imatges

Plans: Proposem que tornin a mirar les imatges i assenyalin a quina pàgina hi ha un:

- GRAN PLA GENERAL (un gran escenari, un gran paisatge o una multitud. La natura o l'entorn tenen més importància que la persona.)
- PLA DE CONJUNT (Veiem un petit grup de persones o un ambient determinat. La persona és en un espai definit, però té marge de moviment.)
- PLA SENCER (Els límits inferior i superior de la vinyeta coincideixen amb el cap i els peus d'un o dos personatges.)
- PLA AMERICÀ (Els límits inferior i superior de la vinyeta coincideixen amb el cap i els genolls d'un o dos personatges. Es diu americà perquè s'utilitza als *westerns* per mostrar dos elements claus: la cara i la pistola.)
- PLA MITJÀ (Veiem la persona tallada per la cintura, de mig cos en amunt.)
- PRIMER PLA (Veiem el rostre sencer d'una persona, o bé rostre i espatlla.)

- PRIMERÍSSIM PLA (Veiem una part del rostre o del cos de la persona.)
- PLA DETALL (Veiem un objecte o una part d'un objecte. L'autor ens reclama l'atenció!)

Com alternativa per als infants de cicle inicial es poden presentar alguns plans del còmic i analitzar-los conjuntament.

Punt de vista: El punt de vista fa referència a l'angle de visió (diferència entre el lloc des d'on s'observa la imatge i el lloc on és aquesta imatge). Hi ha tants punts de vista com es vulgui, però en destacarem els tres més utilitzats per la Màriam en aquest còmic i que identificarem fàcilment.

- NORMAL (El nivell de la mirada del personatge coincideix amb el punt d'observació. La vista pot ser frontal, posterior, lateral)
- PICAT (la il·lustradora es mira les coses des de dalt: el dibuix es fa des de dalt cap a baix)
- CONTRAPICAT (La il·lustradora es mira les coses des de baix: el dibuix es fa des de baix cap a dalt.)

Les guardes: Observem les guardes i les comentem.

Trucs visuals per començar i acabar l'aventura: A l'inici del relat, la Boni es troba enmig de la nit buscant un gat perdut i a la pàgina següent es troba a ple dia, a la platja, i troba el pirata Paf. Què ha passat?

Cap al final, s'usa un altre truc visual i així veiem que, per tornar a la realitat amb la seva família, ha de passar per un altre sotrac.

Ha estat tot plegat un somni?

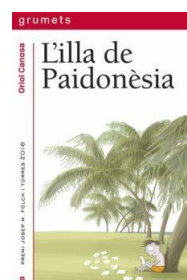
Les onomatopeies: "Paf!" està ple d'onomatopeies, interjeccions que imiten lingüísticament sons naturals o que evocuen moviments d'objectes. Ajuden a donar-li ritme al relat i ens el fan més visual i comprensible. És interessant analitzar la grafia i la mida de la lletra. Tanmateix, la feina de la traductora és remarcable perquè les onomatopeies en alemany no són com en català.

Cicle Mitjà

- L'illa de Paidonèsia
- Robinson
- ¡Hola, faro!
- L'illa de les 160 diferències
- Dagfrid. La nena vikinga
- La giganta
- Sunakay
- La mare i el mar
- Yukio, el niño de las olas

L'illa de Paidonèsia

<i>Autor</i>	Oriol Canosa
<i>Il·lustrador</i>	Gabriel Salvadó
<i>Editorial</i>	La Galera
<i>Any d'edició</i>	2019
<i>ISBN</i>	9788424664671
<i>Pàgines</i>	160

<i>Edat recomanada</i>	A partir de 8 anys
<i>Paraules TAG</i>	Independència, infantesa, creativitat

Resum

En Nicolau Rouretort, un nen de nou anys, viatja en vaixell amb els seus pares. I s'avorreix. Els pares, a més, lluny de divertir-se, discuteixen tota l'estona. Fins que en Nicolau decideix fer allò que li havia passat pel cap: agafar en préstec un dels bots de salvament i anar a una illa ben petita. Aquí començarà una aventura epistolar en què l'illa s'omple de nens i nenes, els adults no hi poden fer res i la cosa s'embolica de mala manera. O de bona manera, segons els ulls que ho mirin.

Em dic Nicolau Rouretort i tinc nou anys. He estat escollit president de l'illa de Paidonèsia. No cal que la busqui als mapes: no hi surt. El fet és que som un país molt jove. Tan jove, que ens hem constituït com a país tot just aquest matí. A quarts d'onze, per ser exactes. I som un país jove per un altre motiu: la mitjana d'edat és de vuit anys i el nostre ancià més venerable en té dotze.

Objectius

1. Descobrir la literatura epistolar
2. Reconèixer diferents tipus de cartes
3. Fer volar la imaginació inventant un nou país

Recursos emprats

- Llibre "L'illa de Paidonèsia"
- Material escolar
- Ordinador amb connexió a internet

Descripció de la proposta

En primer lloc, es fa una lectura del llibre, sigui per part de la mestra o per part dels alumnes (en veu alta, per exemple).

Parlem sobre la lectura

Una vegada acabada la lectura, es busca, a través de Google Earth, on podria estar situada l'illa i es localitzen les illes del Carib. També es poden buscar altres racons de la Terra on hi hagi illes remotes deshabitades.

A continuació es proposa un debat al voltant dels temes que planteja la novel·la. Les següents preguntes poden servir de guia:

- *Què en penseu de la idea d'en Nicolau? Vosaltres també marxaríeu a una illa deserta?*
- *Per què penseu que en Nicolau és el president? Té sentit que ho sigui?*
- *Quins mètodes fan servir els habitants de l'illa de Paidonèsia per aconseguir els seus propòsits? Què en penseu?*
- *Com reaccionen els pares? Enteneu aquesta reacció?*
- *Quins són els motius reals pels quals tots els nens i nenes acaben tornant a casa?*

Per acabar, es pot parlar dels diferents tipus de cartes que hi ha a la novel·la: cartes formals, enviades a grans dirigents internacionals, cartes informals, de pares a fills, correus electrònics... Aquesta varietat ens permet reflexionar sobre les diferents formes de comunicació que tenim a l'abast i com han anat canviant al llarg del temps.

Inventem un nou país

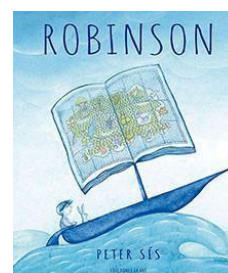
Tal i com fan els nens i nenes de Paidonèsia, es convida els alumnes a inventar un nou país, situat en alguna illa remota del món (podem agafar idees de les imatges que hem vist prèviament a Google Earth). Es faran grups de 5 o 6 alumnes i hauran d'imaginar com serà aquest nou país. Se'ls pot facilitar una plantilla amb les dades que hauran de pensar o bé donar les indicacions oralment. En un full o cartolina hauran d'incloure:

- El nom de l'illa
- Un dibuix de l'illa
- La seva bandera
- La constitució del nou país (3 articles amb les 3 normes principals)
- Destacar algun element distintiu del país

Quan tots els grups tinguin aquest full o cartolina emplenat es passarà a la segona part de l'activitat, que consisteix en recrear una reunió de les Nacions Unides, amb l'objectiu de acceptar un nou país com a estat membre. Cada grup haurà de defensar el seu país davant de tots els membres de l'assemblea de les Nacions Unides explicant els motius pels quals és important la seva adhesió a les Nacions Unides. En acabar, es farà una votació per escollir el país guanyador (el més original, amb els arguments més convincents, etc).

Robinson

<i>Títol</i>	Robinson
<i>Autor</i>	Peter Sis
<i>Il·lustrador</i>	Peter Sis
<i>Traductora</i>	Teresa Mlawer
<i>Editorial</i>	Ekaré
<i>Any d'edició</i>	2018
<i>ISBN</i>	9788494885907
<i>Pàgines</i>	48

<i>Edat recomanada</i>	A partir de 8 anys
<i>Proposta de lectura</i>	Anàlisi del relat
<i>Paraules TAG</i>	Illa, amics, disfresses

Resum

El protagonista, el mateix Peter Sis, és un noi afeccionat a viure aventures corsàries amb la seva colla d'amics i quan se celebra la festa de disfresses a l'escola, ell vol anar de pirata però la seva mare li dissenya un vestit com el que portava el protagonista de l'obra de Daniel Defoe.

El dia de la festa, tothom se'n riu, la qual cosa li provoca un gran disgust i emmalalteix. Enfebrat, tindrà un somni que el durà a una illa deserta on viurà aventures sanadores i reconfortants per a ell.

Lo que quiero es irme. Regresamos a casa, y mamá me arropa en la cama. Me siento mareado. Doy vueltas y más vueltas. Me siento perdido. Voy a la deriva. Navego sin rumbo durante horas, tal vez días, hasta que naufrago en una isla.

Objectius

- Entendre el relat
- Analitzar la manera com està il·lustrat
- Gaudir amb la lectura

Recursos emprats

- Llibre "Robinson"
- Llibre "Allà on viuen els monstres"

Descripció de la proposta

El llibre d'en Peter Sis té molt d'autobiografia perquè està basat en uns records de la seva infantesa a Txecoslovàquia on va viure de petit.

Tot va començar quan es disfressa de Robinson Crusoe per a una festa escolar on tots els seus amics van de pirates. En veure'l amb uns draps esparracats se li en riuen i el ridiculitzen.

Com que al noi li fa vergonya, marxa i es refugia en els llibres i en els somnis que el porten a una illa deserta, un lloc ple d'arbres estranys i ocells de tots colors, on se sent com si ell fos l'autèntic Robinson.

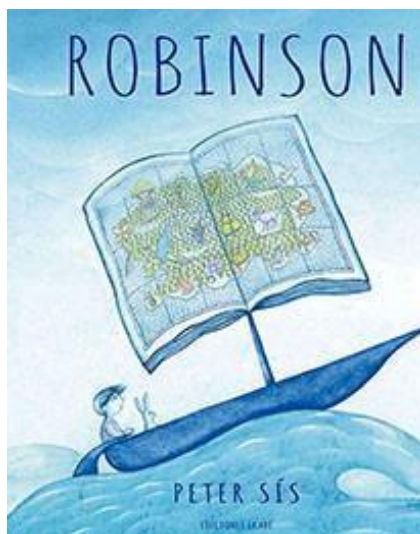
Ho explica perfectament l'autor al final del llibre on veiem una fotografia en blanc i negre d'ell disfressat de Robinson Crusoe damunt d'unes espatlleres del'escola.

De tot el que explica hi ha una frase molt significativa que diu:

Pero lo que me ocurrió durante esos solitarios días de mi naufragio me hizo más fuerte. La soledad me ayudó a convertirme en el amo de mi propia vida. Y recuperé la confianza en mí mismo. Así que, cuando mis amigos vinieron a visitarme, fui capaz de perdonar, olvidar y seguir adelante. Todos querían escuchar las historias de Robinson Crusoe, y es posible incluso, que leyéramos el libro, juntos.

La proposta que fem està relacionada en la manera com s'il·lustra l'àlbum i ens convida a analitzar alguns recursos que hi apareixen.

La coberta

Quan Peter Sis va arribar a Amèrica va conèixer en Maurice Sendak que va esdevenir un company, un mentor, un amic que el va ajudar en el seu futur com autor i il·lustrador. Si posem la coberta de *Robinson* al costat d'*Allà on viuen els monstres* segur que trobem alguna similitud.

Podem analitzar la idea de llibertat que transmet i fixar-nos en alguns detalls:

- El conill que anirà apareixent a la segona part dels relat, talment com si fos un personatge de l'obra de Defoe (divendres?).
- El mapa dibuixat sobre la vela que s'assembla a la silueta de la Martinica, l'illa on se suposa que va naufragar Robinson Crusoe.
- El vent empenyent els cabells del noi cap endavant.
- Els blaus del mar i de les lletres, un blau càlid, bonic.

La vida al a ciutat

A la primera doble pàgina veiem un grup d'infants que juguen feliços a ser pirates. Les imatges estan estructurades en forma de vinyetes i observem un parell de detalls:

A la darrera vinyeta de la pàgina de l'esquerra s'aprecia com els cinc amics són de diferents races i aquest detall ens indica que és una ciutat multicultural (podria ser Nova York?). A la de la dreta, després d'anar al cinema, els infants recreen la figura d'un personatge mític. Reconeixem la silueta del pirata John Silver, el dolent de *l'Illa del tresor*.

La mare

És la figura clau d'aquest relat. Anirà apareixen com la figura protectora de la vida de l'infant. La veiem quan li diu al nen que li farà una disfressa del seu heroi preferit, en Robinson Crusoe.

En aquesta doble pàgina cal observar la forma de l'enquadrament i les il·lustracions.

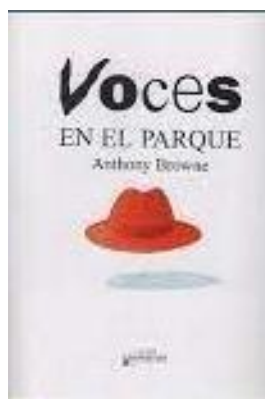
A l'esquerra, quadrat, a la dreta redó.

La imatge de l'esquerra ens mostra la mare i el nen envoltats per dibuixos de l'aventura d'en Robinson Crusoe. Fem observar als infants el llibre que aguanta la mare (ja sabem quin és) i per això el quadrat ens recorda la forma de llibre.

A la dreta, la mare cus la disfressa però en aquest cas les diferents peces del vestit estan al seu voltant en forma de cercle. El cercle és símbol de mare. El cercle (o circumferència) és una figura perfecta, tots els punts estan equidistants del centre. Aquesta forma de cercle anirà apareixent durant tot el relat.

Podem recordar una imatge icònica de Maurice Sendak a "*Allà on viuen els monstres*" on es veu la presència de la mare a la finestra, simbolitzada en la lluna.

Un altre autor, Anthony Browne, substitueix la lluna per un barret vermell a "*Voces en el parque*" que també té forma redona.

El conflicte

La pàgina en que el nen entra a l'escola (el pati? el gimnàs?) ens permet fer diferents observacions.

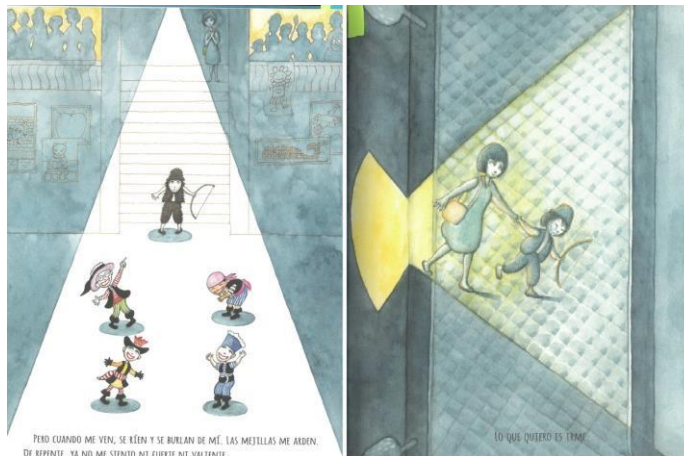
En primer lloc, podem veure la varietat de disfresses que han triat els companys de classe (princeses, superherois, sirenes, músics, animals, etc.) i hi ha quatre que sobresurten dels demés. En Peter Sis ha triat el color negre per remarcar els amics disfessats de pirates.

A les parets hi ha cartells amb referències a *Alícia en terra de meravelles* (Humpty Dumpty), el *Petit Príncep*, *Magritte i la poma*, *Ningun beso para mamá* (Ungerer) i la icònica *balena* del metro de New York.

A dalt de tot de les escales, amb la porta entreoberta, situem la mare, novament, acompanyant el seu fill.

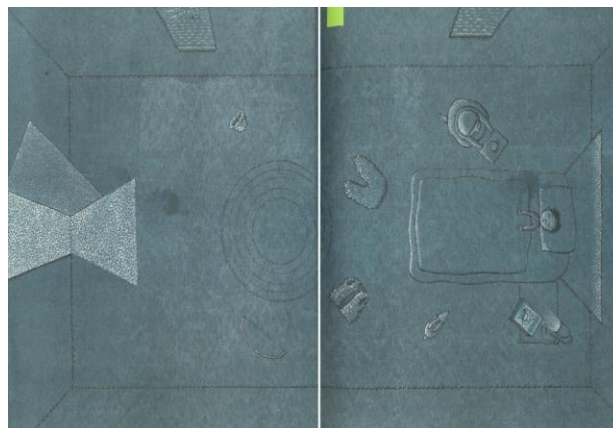

Quan girem pàgina, a l'esquerra, hi ha la mateixa imatge però només hi són els cinc amics i la mare. La composició té forma de triangle isòsceles i la pàgina de la dreta el triangle es capgira i ens mostra la fugida. La mare agafa la mà del seu fill i marxen.

La tomba

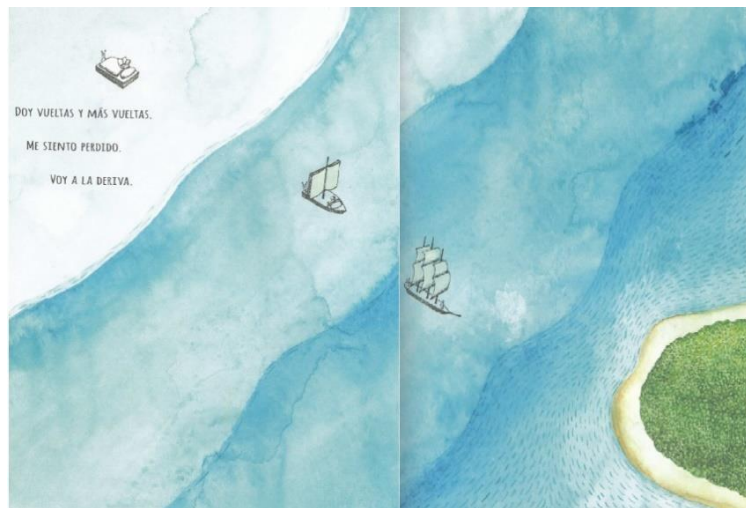
La següent doble pàgina marca el punt d'inflexió del relat. És terrorífica. Simula una tomba vista des de dalt, amb el nen com si fos un cadàver i la mare fent-li la vetlla. Veiem el conillet de peluix i, sobre la tauleta de nit, el llibre de les aventures de Robinson Crusoe.

El viatge

Les següents pàgines representen els dies següents. És un somni que ens recorda, novament a Sendak i la fugida cap a l'illa dels monstres. En aquest cas és cap a una altra illa que, a diferència de la novel·la de Dafoe, serà un lloc on el noi es retrobarà a si mateix.

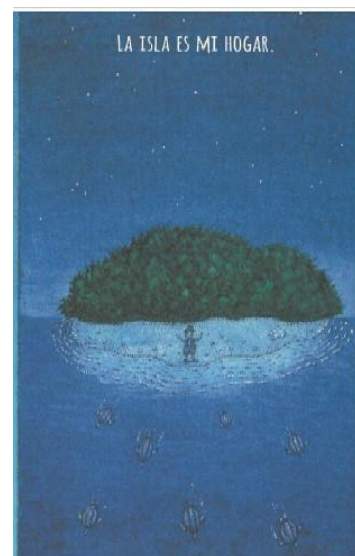
La doble pàgina del viatge és formidable perquè veiem com el llit es transforma en un vaixell on les veles són les pàgines d'un llibre.

L'illa

L'arribada a l'illa i les pàgines següents suposen un canvi de les tonalitats de la paleta de colors. Els tons són més infantils, més alegres i, si ens adonem hi ha un moment en que el noi es veu a si mateix amb la disfressa de Robinson. Ve a ser com una acceptació de la seva condició i un retrobament amb la seva personalitat. Són una pàgines fetes amb traços gruixuts i fins i tot hi ha un moment en que arriba a dir que aquella illa és casa seva.

Moltes d'aquestes imatges tenen la forma de cercle (mare protectora).

Els amics

Hi ha una pàgina molt curiosa on es veu l'habitació del noi que ens torna a recordar les plantes de Sendak o les de la seva illa. La noia porta un full amb la paraula "perdó" i tots van vestits amb la disfressa robinsoniana, excepte el protagonista que encara va amb pijama. Tal com estan pintats els amics sembla que s'hagin fet grans.

Una nova aventura

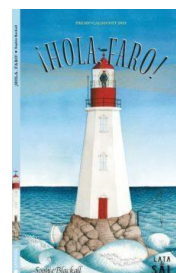
Tornem a veure els amics però en aquesta ocasió viatjant pel cel en un globus que també té dibuixat un mapa (com si fos un mapa del tresor) Van disfressats de Robinson i observem referències al viatge (l'escala que ja ha aparegut quan són a l'arbre al principi i l'ancora)

Nota de l'autor

Llegir el que ha escrit en Peter Sis ens fa entendre perfectament el relat. Imprescindible.

¡Hola, Faro!

<i>Títol</i>	Hola Faro
<i>Autor</i>	Sophie Blackall
<i>Il·lustrador</i>	Sophie Blackall
<i>Traductora</i>	Mariola Cortés Cros
<i>Editorial</i>	Lata de sal Editorial
<i>Any d'edició</i>	2021
<i>ISBN</i>	9788412078060
<i>Pàgines</i>	48

<i>Edat recomanada</i>	A partir de 8 anys
<i>Proposta de lectura</i>	Espectura
<i>Paraules TAG</i>	Far, mar, cal·ligrama

Resum

A la fi del món, sobre la roca més alta d'una illa diminuta, s'alça un far. Aquest llibre narra la vida d'un faroner i la seva família, que viu observant el mar calmat, revoltat, inesperat i màgic.

El nuevo farero llega para sustituir al anterior, para ocuparse de su luz. [...] Escribe en el cuaderno de bitácora y escucha cómo el viento sopla cada vez más fuerte.

Objectius

- Conèixer l'ofici de faroner
- Conèixer diferents fars propers
- Fer un cal·ligrama

Recursos emprats

- Llibre "Hola Faro"
- Material d'espectura
- Fitxa "Cal·ligrama"

Descripció de la proposta

En primer lloc, es llegirà el llibre "Hola, Faro", aturant la lectura per observar les imatges i fent preguntes per tal d'anar comprenent el llibre.

En acabat, es parlarà amb els alumnes sobre els fars, tot preguntant què en saben, si n'han visitat mai cap, si en coneixen algun... A continuació, es visitarà la web: https://ca.wikipedia.org/wiki/Llista_de_fars_de_Catalunya i es comentaran els diferents fars amb les seves localitzacions, tot parlant de quins ens queden a prop de casa, quins coneixen... i els situarem conjuntament al mapa.

A continuació, es proposarà als alumnes fer un cal·ligrama amb la imatge d'un far. Caldrà pensar una poesia relacionada amb el mar i els fars, o bé buscar-ne

una de feta i convertir-la en cal·ligrama. Finalment, s'exposaran els cal·ligrames a l'escola.

Observacions

Adjunt trobareu un document-fitxa amb idees per fer el cal·ligrama i un exemple fet per mostrar a l'alumnat.

L'illa de les 160 diferències

<i>Títol</i>	L'illa de els 160 diferències
<i>Autoria</i>	Meritxell Martí
<i>Il·lustrador</i>	Xavier Salomó
<i>Editorial</i>	Cruïlla
<i>Any d'edició</i>	2018
<i>ISBN</i>	978-84-661-2883-4
<i>Pàgines</i>	16

<i>Edat recomanada</i>	A partir de vuit anys
<i>Proposta de lectura</i>	Joc de taula
<i>Paraules TAG</i>	Illa, joc, agudesa visual

Resum

«L'illa de les 160 diferències» és un llibre joc en el que es narra la descoberta d'una illa ben estranya per part de dos nois, l'Estel i en Pol.

Són vuit dobles pàgines on hi ha la mateixa il·lustració a esquerra i dreta, amb algun petit canvi que és el que hem de trobar. N'hi de mot senzilli d'altres força complicats. Per sort, podem trobar les solucions a www.e-cruïlla.cat/160solucions

A més a més del joc, podem seguir les peripècies dels dos infants perquè a cada doble pàgina hi ha una pestanya (un rodolí) que s'aixeca i ens indica el que vindrà a continuació, en un viatge pels elements que trobem al mar: La taberna, un vaixell pirata, un submarí, etc.

*En aquesta illa deserta
val més que estiguem alerta.*

Objectius

- Comprendre el relat i el seu missatge.
- Compartir un joc respectant les normes.
- Crear altres monstres.

Recursos emprats

- Llibre «L'illa de els 160 diferències»
- Joc d'agudesa visual

Descripció de la proposta

Després de la lectura

El llibre es presta a jugar amb les imatges i a descobrir on hi ha determinats personatges que hi viuen en aquesta illa.

Proposem que tornin a mirar les diferents pàgines i localitzin on es troben els dotze animals, objectes o persones que es mostren. Un cop l'han localitzat, escriuen a sota el nivell on es poden veure.

Afina bé la vista i indica a sota de cada imatge a quin nivell del llibre «l'Illa de les 160 diferències».

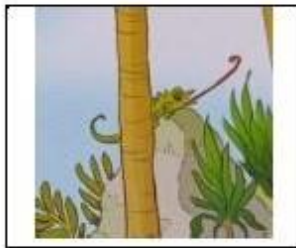

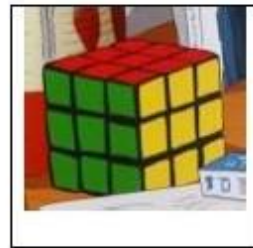

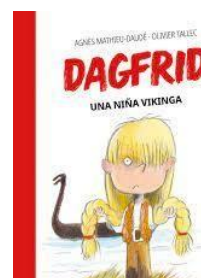

Dagfrid. Una nena vikinga

<i>Títol</i>	Dagfrid. Una nena vikinga
<i>Autoria</i>	Agnès Mathieu-Daudé
<i>Il·lustrador</i>	Olivier Tallec
<i>Editorial</i>	Flamboyant
<i>Any d'edició</i>	2022
<i>ISBN</i>	9788418304781
<i>Pàgines</i>	41

<i>Edat recomanada</i>	A partir de set anys
<i>Proposta de lectura</i>	Joc de taula
<i>Paraules TAG</i>	Vikings, feminisme, viatge, descoberta, compartir coneixements

Resum

Dagfrid és una nena vikinga que no es resigna a fer el que han fet totes les seves mares, germanes i dones de la comunitat, i dur faldilles llargues que molesten per córrer i a menjar només peix sec!. Està decidida a canviar les coses que no li agraden i decideix sortir a buscar solucions i idees noves

Així que un dia vaig decidir fer-me a la mar, jo també. En realitat no en tenia ganes(...) Però segur que es podia menjar alguna cosa a la vida que no fos peix.

Objectius

4. Descobrir la ironia com a recurs narratiu
5. Intercanviar coneixements que venen de la cultura personal de cada nen i nena
6. Comentar el paper que tenia la dona segons explica la Dagfrid, en la comunitat vikinga i buscar informació si la vestimenta i els pentinats que diu són versemblants i debatre sobre el dret a rebel·lar-se.

Recursos emprats

- Material 1: El llibre Dagfrid en quantitat suficient per fer-ne la lectura en veu alta a la classe
- Material 2: Fotografies de plats típics, vestits tradicionals, i altres trets característics dels diferents llocs de procedència dels nens i nenes de la classe.
- Material 3: Llibres, còmics i àlbums que parlin dels vikings.

Descripció de la proposta

La ironia com element narratiu

Comencem llegint en veu alta a classe el llibre i anem comentant els girs irònics que anem trobant. N'està ple. Al principi potser els nens i nenes no ho captaran però quan els hi posem alguns exemples segur que hi entren. Això pot fer que sigui hilarant i molt divertit llegir en veu alta.

Riquesa cultural

La Dagfrid ens explica què menja i com es la casa on viu. Podem demanar als alumnes que ens portin fotografies dels plats típics que fan a casa (si hi ha diferents procedències geogràfiques) .

Podem comentar-los per relacionar-ho amb el lloc geogràfic i també repartir receptes dels plats que han portat. Fins i tot podríem muntar un berenar amb diferents menges per tastar-les, posant el país d'on són, fent notar la riquesa que significa poder tastar coses d'altres llocs i, potser descobrir peces de roba que ens poden agradar.

Versemblança i dret a rebel·lar-se.

La Dagfrid ens descriu com anaven vestides i pentinades les dones vikingues. Podem buscar imatges a llibres, còmics o pel·lícules per veure si és realment així.

La Dagfrid també ens explica què es el que s'espera d'una nena vikinga. El fet de que ella es rebel·li, ens pot donar joc a parlar dels rols, dels estereotips i de les tradicions que fan que a vegades, ens marquin massa el camí. Podem encetar un debat sobre el dret a rebel·lar-se al que marquen les convencions social i culturals.

Per això, podem explicar l'àlbum "Un lloc per a la Rula", amb text de Mar Pavón i il·lustracions de la Maria Girón, editat per Tramuntana.

La giganta

Títol	<i>La Giganta</i>
Autora	Anna Høglund
Il·lustradora	Anna Høglund
Traductores	Amanda Eda Monjonell Mansten Dea Marie Mansten
Editorial	Ekaré
Any d'edició	2021
Ciutat	Barcelona
Pàgines	48
ISBN	9788412372830

Edat recomanada	7 a 9 anys
Proposta de lectura	Conte clàssic, enginy, relació altres contes i activitats mirall
Paraules TAG	Relació paterno-filial, solitud, valentia, mirall i geganta

Resum

Aquest relat segueix l'estructura d'un conte clàssic. Ens narra la història d'una nena que ha de fer front a la solitud perquè ha marxat el seu pare, un cavaller que pretén acabar amb una geganta que converteix a tothom que s'atreveix a mirar-la en pedra. La nena davant la tardança del seu pare en tornar, decideix anar a rescatar-lo. Amb el seu enginy i l'ajuda d'una velleta cosidora de paraigües, aconseguirà vèncer a la geganta, alliberar a les persones i retrobar-se amb el pare.

El relat del llibre és clar, amb paràgrafs breus. Hi ha objectes quotidians amb elements màgics com el mirall. Les seves imatges estan carregades d'emocions, simbologia i matisos com el vestit vermell de la protagonista. Fons blanc en les pàgines esquerres, i amb il·lustracions en les pàgines imparelles, que es presenten emmarcades quan la nena està a casa, en contraposició a imatges a sang que ocupen tot l'espai de la pàgina quan deixa casa seva i entra en un món que ja no controla. A continuació arriben dues dobles pàgines amb paràgrafs de text ben integrats en les il·lustracions com per exemple quan la noia travessa un bosc, la tipografia forma part del camí que travessa la protagonista del conte. En el tram final l'organització del relat torna a l'esquema del principi.

“Cuando la luz del día se apagaba, la niña se decía buenas noches a sí misma en el espejo” p.14

L'autora, Anna Høglund agraeix la inspiració a Elsa Beskow i el seu relat *Tripp, Trapp, Trull och jätten Dum-Dum*, on les germanes Tripp, Trapp i Trull surten a alliberar el seu pare del gegant Dum-Dum.

Objectius

1. Conèixer contes relacionats amb l'objecte mirall.
2. Experimentar l'escriptura especular, amb mirall escriure frases.
3. Gaudir de la lectura i les activitats.

Recursos emprats

- Llibre *LA GIGANTA*
- Àlbum *ESPEJO* Suzy Lee
- Llibre *TATREBILL EN CONTES UNS* Miquel Obiols
- Un mirall
- Material escolar per l'activitat plàstica
- Joc de lectura mirall

Descripció de la proposta

Proposem la sessió fent una lectura en veu alta del conte *LA GIGANTA* sense mostrar les il·lustracions perquè cada alumne creï el seu imaginari visual. A continuació el comentem i des de el primer moment els crida l'atenció que la nena es parli així mateixa i es digui bona nit a través d'un mirall. Fem una segona lectura mostrant, primer la coberta i contracoberta, les guardes de l'inici i les imatges que van apareixen amb la lectura fent alguns comentaris al mateix temps. Llegeixo la dedicatòria que fa l'autora a l'escriptora Elsa Beskow i el seu conte escrit que l'ha inspirat a crear *LA GIGANTA*. Parlem de les dedicatòries i que s'acostuma a fer abans d'iniciar la lectura.

Les paraules: solitud, valentia, estima, enginy, paraigües, geganta i mirall formen part de la conversa. Amb l'objecte mirall anem a la cerca d'altres contes que coneixen els alumnes que presentin rellevància: *Blancaneus*, *El vestit nou de l'emperador* i *Harry Potter*. Parlem del que representa en cada història.

Una vegada finalitzada la lectura iniciarem una conversa sobre el mirall en la nostra vida quotidiana. On es troba i la seva utilitat a: casa, botigues, gimnàs-ball, cotxe, el retrovisor. Surt en la conversa que ens podem veure reflectits en unes ulleres de sol. Com objecte de joc: fer la rateta, ganyotes i també fer de mirall per parelles imitant els moviments. Els pregunto si han estat alguna vegada en algun mirall que deforma la figura humana. Dos alumnes ens expliquen la seva experiència al Tibidabo, la sala de miralls i el laberint. Com activitat plàstica els alumnes fan un autoretrat amb un mateix model de mirall.

Dibuixos realitzats amb els alumnes de 4t de l'escola Frederic Mistral de L'Hospitalet de Llobregat.

El col·legi Badalonès també ha fet la lectura de LA GIGANTA i han dut a terme aquesta activitat amb un grup de 4t

Una altra activitat plàstica que realitzem és dibuixar una illa. L'illa que s'han imaginat quan hem explicat el conte de "La geganta". Parlant amb la tutora decidim donar en un full el dibuix d'una ullera llarga vista a tothom perquè dibuixin a una persona mirant, es retallarà la lent i el forat que es veu ens donarà la pista que hem de girar el full per descobrir com és l'illa que ha dibuixat l'alumne.

En una altra sessió ensenyo l'àlbum de la Suzy Lee *ESPEJO* Demano que observin amb atenció les il·lustracions perquè em diguin on creuen que és el mirall: esquerra o dreta. Proposo de fer el joc per parelles d'imitar moviments com han vist en l'àlbum.

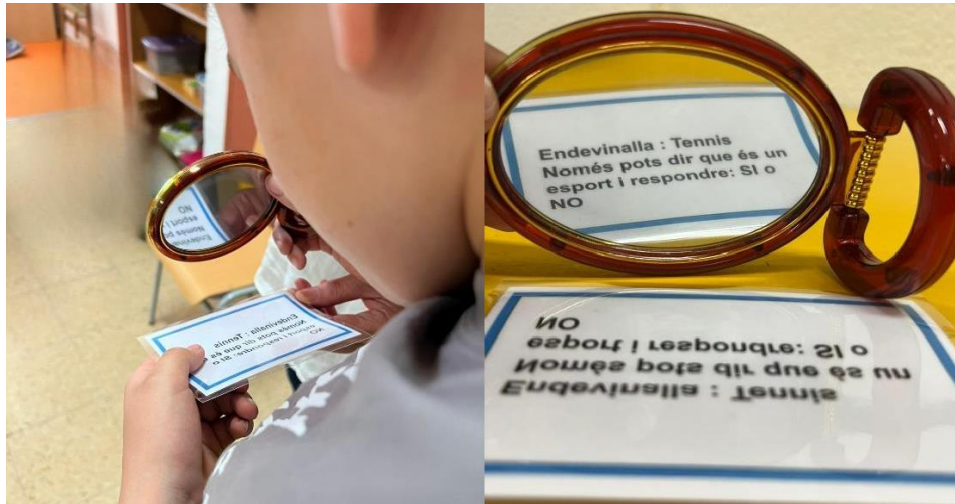

Un altre llibre de contes que hem triat és: "TATREBILL EN CONTES UNS" en castellà es titula " DATREBIL 7 cuentos y 1 espejo" l'autor és Miquel Obiols i il·lustrat per Miguel Calatayud, ed. Kalandraka.

La singularitat d'aquest llibre és que l'últim conte està escrit en mirall i com a conseqüència per llegir-lo necessitem aquest objecte. Hi ha altres propostes originals de lectura en el llibre.

Escriure missatges que necessites desxifrar, és una activitat engrescadora. Continuem amb l'objecte mirall. Oferim als alumnes que experimentin la lectura de l'escriptura especular (amb mirall) amb una sèrie de targetes que indiquen alguna activitat a fer: mímica, endevinalla, imitació o dibuix a l'aire entre altres.

Un alumne llegeix la targeta amb l'ajuda d'un mirall i ha de fer el que indica l'escrit. Ha sigut una activitat que els ha agradat molt.

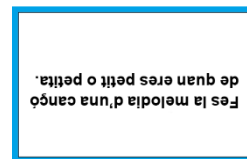
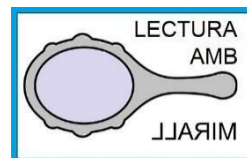
PLANTILLES JOCS

PLANTILLA MIRALL DAVANT TARGETA.pdf

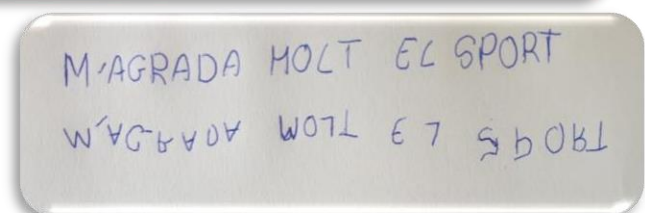
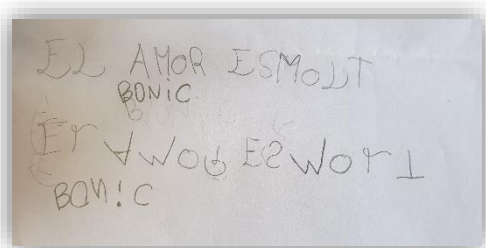
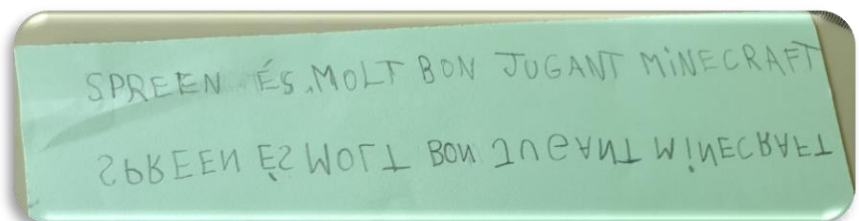

PREGUNTES ACTIVITAT EFECTE MIRALL.pdf

Per finalitzar ens agradaria que experimentin l'escriptura especular. Proposem que escriguin una frase i amb l'ajuda d'un mirall que la tornin a escriure com es veu reflectida. Podem indicar a un company que la llegeixi fent servir una altra vegada el mirall.

Exemples de frases escrites

Per saber-ne més

En les converses que hem tingut a la classe ha sortit la paraula reflex amb freqüència. Ho aprofito per explicar el mite de Narcís i també els miratges “espejismos”.

Hi ha aquestes pàgines:

- El mite de Narcís i Eco
<https://www.youtube.com/watch?v=hGpSHj6CDFw>
- Experiment sobre la refracció de la llum (un miratge)
<https://www.youtube.com/watch?v= 8XQzdE3Lns>
- L'art pictòric amb mirall. Una petita mostra de quadres de diferents èpoques i estils.

Autoretrat J.Gumpp 1646

Las Meninas D. Velázquez 1656

El mirall Berthe
Morisot 1877

Un bar aux Folies Bergère E. Manet 1882

Dalí pintant d'esquena a
Gala 1973

Dona davant mirall
P. Picasso 1932

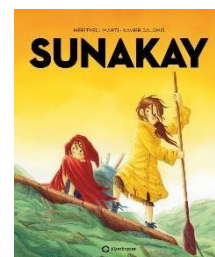

Narcís M.Caravaggio
1597-99

Sunakay

<i>Títol</i>	Sunakay
<i>Autoria</i>	Meritxell Martí
<i>Il·lustrador</i>	Xavier Salomó
<i>Editorial</i>	Flamboyant
<i>Any d'edició</i>	2022
<i>ISBN</i>	9788418304453
<i>Pàgines</i>	96

<i>Edat recomanada</i>	A partir de vuit anys
<i>Proposta de lectura</i>	Observació de les il·lustracions, reciclatge, joc plàstic, gènere literari
<i>Paraules TAG</i>	Distòpia, contaminació, fantasia, amor, esperança

Resum

Sunakay és la unió dels noms de Sunan i Kay, les dues nenes protagonistes d'aquest àlbum que han creat Meritxell Martí i Xavier Salomó, és també una història lluminosa que ens aporta un bri d'esperança i que com OFF, també de Xavier Salomó ens interpel·la a tots nosaltres.

En un món on les deixalles han envaït el mar i han acabat amb tota vida animal o vegetal, hi viuen aquestes dues germanes que espigolen el fons marí buscant objectes que tinguin algun valor per intercanviar-ho per menjar. Una troballa farà que la Kai pugui tenir l'últim peix viu que queda i a partir d'aquí, s'esdevindrà un canvi que ho trasbalsarà tot. Poc text però molt condensat, pensat per dir molt amb poques paraules que fa tàndem de narració amb les imatges d'aquarel·la amb una força extraordinària.

“Em tocava passar-me el dia en remull com una sardina. Però de sardines no n'hi havia cap. Jo era la única cosa viva sota les aigües d'aquell immens abocador”

Objectius

7. Descobrir la importància de les il·lustracions. En un àlbum que hi trobem el text comprimit i condensat per no donar-nos més informació de la que cal, les imatges són molt importants per oferir-nos la lectura visual.
8. Parlar de les illes de plàstic que suren en el mar i veure la conseqüència de l'acció dels humans en la contaminació dels mars
9. Descobrir el gènere de drama èpic
10. Jugar a fer “drapart” construint objectes amb material reciclat.
11. Analitzar els noms de les protagonistes en relació al seu paper en la història.

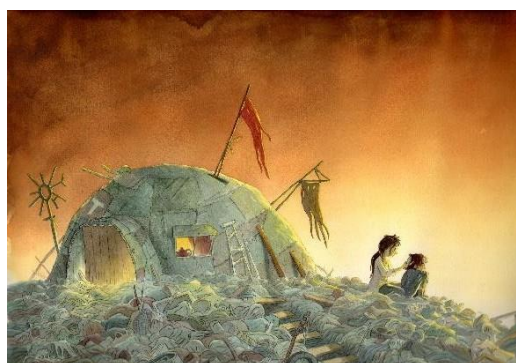
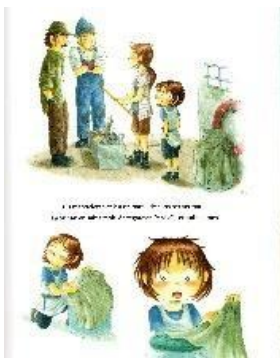
Recursos emprats

- Material 1: Suficients exemplars del llibre per poder repartir entre els alumnes per poder-ne fer una, dues o tres lectures atentes i tranquil·les.
- Material per la proposta 4: Estris de cuina vells, fustes, electrodomèstics que no funcionin, fragments de plàstics de colors, colors i pega.

Descripció de la proposta

La força de les il·lustracions

En un àlbum que hi trobem el text comprimit i condensat per no donar-nos més informació de la que cal, les imatges són molt importants per oferir-nos la lectura visual. Aquarel·les potents, descriptives i plenes de referències (el vaixells dels mercaders és el de la pel·lícula *Tiburón* de Steven Spielberg, la bombolla de la Kai podria estar inspirada en la pel·lícula d'animació *Ponyo, la noia del penya segat* d'Hayao Miyazaki , auto referència a la caputxeta de l'*OFF*, la nena de *Alien*)) que fan absolutament versemblant l'escenari on es desenvolupa la història. La potència del color per ser aquarel·les que li dona una profunditat i consistència narrativa i que mostra una gamma de colors també molt simbòlica. Al mateix temps que l'alternança de la il·lustració omplint la doble pàgina a sang, amb petits fragments com vinyetes i pàgines alternes amb el text li dona un tempo narratiu molt cinematogràfic.

És important que anem acompanyant als lectors a anar descobrint tots aquests detalls.

Gènere literari: Drama èpic

Els autors defineixen el seu àlbum com un drama èpic. El gènere èpic es caracteritza per presentar fets llegendaris o ficticis relatius a fets d'un heroi fictici i a les gestes reals o imaginàries en les que han participat

Podem buscar altres històries que puguem definir com drama èpic ja sigui en còmic o narrativa.

Sortida escolar

Podem proposar fer una sortida si tenim ocasió a vora mar i si no a qualsevol zona una mica boscosa i fer una acció de recollir la brossa que trobem. Ajuntar-la tota i comentar el que hem trobat.

Investigar sobre les associacions que recullen brossa com per exemple Els caçadors de trastets i veure la feina que fan

<https://voluntariatambiental.cat/organitzador/cacadors-de-trastets/>

(fotos de recollida de brossa)

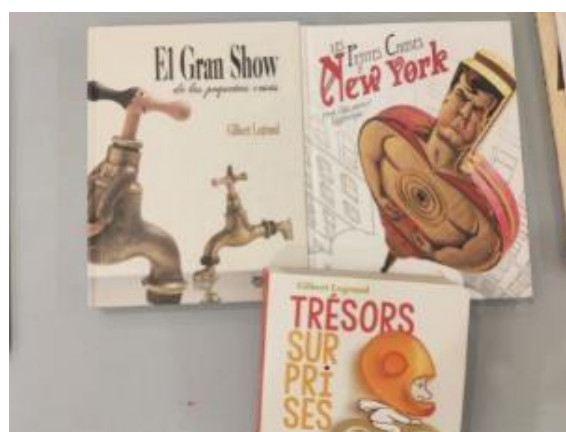
I també, a partir del llibre *Benvingut, nou món*, editat per Zahorí on hi ha un capítol que mostra les illes de plàstic del mar, i ens explica quines són les accions que es poden dur a terme, podem comentar-les i analitzar si ens semblen possibles de fer.

(imatges del llibre *Benvingut Nou Món* de Editorial Zahorí)

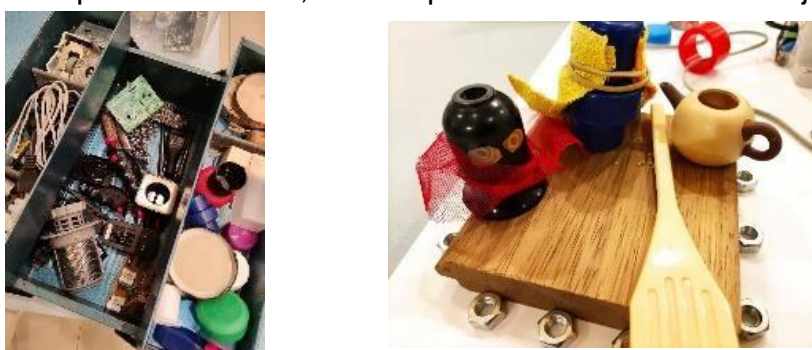

Propostes artístiques a partir de material de rebuig

Podem mostrar els llibres de tres artistes que treballen amb material de rebuig: *Hanoch Piven, Gilbert Legrand i Christian Voltz*.

A partir d'observar les seves creacions podem proposar fer una activitat plàstica amb objectes que haurem anat reunint com plàstics, estris de cuina o petits electrodomèstics que no funcionin, fustes i petits elements de fireta o joguines.

Recreació del rai de Sunakay.

Bibliografia addicional

LEGRAND, Gilbert. *El gran show*. Editorial Océano.

MIRACLE, Anna. *Benvingut, nou món*. Barcelona, 2022. Editorial Zahorí.

PIVEN, Hanoach. *The perfect purple feather*. Editorial Megan Tingley

VOLTZ, Christian. *Un pastís per berenar*. Editorial Kalandraka

VOLTZ, Christian. *Encara no*. Editorial Kalandraka

VOLTZ, Christian. *No és culpa meva*. Editorial Kalandraka

Història dels nom dels protagonistes

Ens explicaven en Xavier i la Meritxell que Sunan en filipí vol dir “entre el cel i el mar” i Kay en hawaià “bona feina”.

Podríem analitzar el perquè d’aquests noms en relació al que fa cada personatge en la història i si s’ajusta o no amb el significat del nom.

La mare i el mar

<i>Títol</i>	La mare i el mar
<i>Autora</i>	Heeyoung Ko
<i>Il·lustradora</i>	Eva Armisén
<i>Editorial</i>	Principal dels Llibres
<i>Any d'edició</i>	2019
<i>ISBN</i>	978-84-17333-72-0
<i>Pàgines</i>	36

<i>Edat recomanada</i>	A partir de cicle mitjà
<i>Proposta de lectura</i>	Recerca d'informació
<i>Paraules TAG</i>	Dones, pesca, Japó

Resum

«La mare i el mar» ens presenta la història de tres generacions d'*haenyeo*: Una filla, la seva mare i l'àvia.

La mare i les seves companyes es preparen cada dia per anar al mar. S'equipen amb aletes per nedar, ulleres per bussejar, un cinturó de llastre per submergir-se i una xarxa per guardar la seva pesca. Aquestes dones bussegen el fons marí, on atrapen pops, recullen algues i pesquen marisc. Les *haenyeo* practiquen una tècnica mil·lenària de busseig mitjançant la qual se submergeixen sense bombones d'oxigen.

L'àvia d'aquesta família també és una *haenyeo*. La seva xarxa sempre està més plena que la de la mare, i és que moltes *haenyeo* són dones grans i experimentades que ensenyen a les més joves.

Un dia, la mare intenta atrapar una orella de mar molt gran, però es queda sense aire als pulmons. L'àvia la rescata i li ofereix una valuosa lliçó.

«Oblida la cobdícia sota l'aigua. Busseja mentre t'ho permetin els pulmons i, després, torna». Torna».

Objectius

- Conèixer qui són les *haenyeo*
- Fomentar la consciència ecològica
- Comprendre el missatge de la narració

Recursos emprats

- Llibre "La mare i el mar"
- Vídeo documental *Breathing Underwater*
- Informació trobada a Internet sobre les *haenyeo*, Ruth Alipaz i les dones Chipko.

Descripció de la proposta

Abans de la lectura

Proposem el visionat del documental realitzat per l'autora del llibre, la Heeyoung Ko, una directora de cine sud-coreana que va dirigir *Breathing Underwater*, on mostra la vida d'aquesta comunitat de dones.

Recomanem aquest vídeo. Dura 4:35 minuts:
<https://www.youtube.com/watch?v=MI7z8OMvRPc>

Després establím una conversa sobre què els ha semblat i els informem sobre l'Eva Armisen i, si podem, revisem altres llibres d'ella. S'explica que, com han vist al vídeo, aquestes dones del mar coreanes viuen a l'illa de **Jeju** i busquem informació sobre on es troba aquesta illa.

També ens preguntem que se n'ha fet dels homes i perquè van marxar i on.

Durant la lectura

Fem una lectura guiada i anem comentant les il·lustracions i els aspectes curiosos de la història.

Ens fixem en la promesa feta al mar i que només recullen el que l'oceà els ofereix, no s'emporten mai les petxines ni les orelles de mar petites. D'aquesta forma, respecten i cuiden l'ecosistema com si fos el seu propi jardí.

Les *haenyeo* són **Patrimoni Cultural** Immaterial de la Humanitat des del 2016.

Després de la lectura

Primer llegim el que comenten l'autora i la il·lustradora a les dues darreres pàgines.

Després fem **una cerca d'altres grups de dones** que comparteixen l'estima per la Terra i el lloc on viuen. Proposem una cerca d'informació sobre la figura de **Ruth Alipaz**, una líder indígena boliviana que defensa els rius de la conca amazònica contra la construcció d'una central hidroelèctrica i la mineria al·luvial aurífera. Alipaz ha rebut amenaces de mort, però, tot i així, manté el lideratge de la Coordinadora Nacional de Defensa de Territoris Indígenes Originaris Camperols i Àrees Protegides (Contiocup), des d'on impulsa el rol de les dones en les activitats en defensa del territori. Diu que la seva acció «*té a veure amb protegir la teva descendència i sentir que els teus fills tindran un territori un dia*». Com ella, el moviment de dones uchupiamones entén que pertànyer a una comunitat i viure en harmonia amb la natura és més important que els diners.

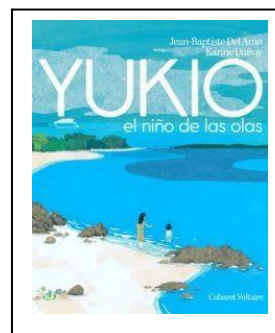
També és interessant conèixer que van fer a l'Índia, un nombrós grup de dones, les **Chipko**, que lluiten, des de la dècada de 1970, per mantenir i conservar els boscos en contra del monocultiu de pins, que busca enriquir les empreses que ocasionen una desforestació imparable. Aquestes activitats destructives provoquen inundacions i erosionen el sòl.

També es pot fer una investigació sobre la capacitat pulmonar i la resistència dins de l'aigua sense respirar.

Podem acabar enviant un correu electrònic a l'Eva Armisen a través de l'editorial (info@principaldeloslibros.com) comentant que hem llegit el relat de les *haenyeo* i esperar resposta.

YUKIO el niño de las olas

Títol	<i>YUKIO el niño de las olas</i>
Autora	Jean-Baptiste Del Amo
Il·lustradora	Karine Daisay
Traductores	Lydia Vázquez Jiménez
Editorial	Cabaret Voltaire
Any d'edició	2020
Ciutat	Madrid
Pàgines	48
ISBN	9788412175332

Edat recomanada	Cicle mitjà
Proposta de lectura	Llegendes illes, dramatització, joc.
Paraules TAG	Llegenda, illa, peix volador.

Resum

Un escriptor viatja a una illa de l'arxipèlag de Yaeyama al Japó en busca d'inspiració per escriure. *“El fuego sagrado me había abandonado un buen día, sin previo aviso”* p.5

A la platja troba cada dia una dona asseguda que mira absorta el mar. Encuriósit d'aquest fet, l'home a qui lloga l'habitació li explica la història de Mayumi i el seu fill Yukio. Un nen que a poc a poc el mar es convertirà en el seu medi de viure, millor que a la terra, fins al punt que li van apareixent petites escates a la seva esquena.

“Cada noche, el cuerpo del niño aparecía adornado de nuevas escamas que cubrían ya toda su espalda y reflejaban el sol rojizo del crepúsculo ” p.31

L'autor, Jean-Baptiste Del Amo s'ha inspirat en una llegenda tradicional japonesa per escriure aquest relat.

Objectius

- Conèixer llegendes que succeeixen en illes.
- Descobrir característiques d'un peix volador.
- Estimular i potenciar les relacions grup classe.
- Gaudir de la lectura i les activitats.

Recursos emprats

- Llibre *YUKIO el niño de las olas*
- Llegendes illa d'Eivissa: “Els familiars” i “El gegant des Vedrà”
- La leyenda de Gara y Jonay (La Gomera, illes Canàries)
- Curtmetratge peix volador:
<https://www.youtube.com/watch?v=bk7McNUjWgw>
- Material escolar per l'activitat plàstica i joc.

Descripció de la proposta

Abans de llegir la història, proposem una lectura visual de la coberta fent una sèrie de preguntes i d'aquesta manera ja iniciem una conversa. Com a exemple de preguntes:

- ✓ Què veieu en aquesta coberta?
- ✓ Hi ha alguna cosa que us crida l'atenció?
- ✓ Qui creieu que serà el protagonista de la història?
- ✓ La il·lustració de la coberta ens dona alguna pista sobre la narració, què penseu que pot ser el tema que tractarà?

A continuació es procedeix a realitzar una lectura en veu alta per part del mestre que anirà mostrant les il·lustracions que van apareixent. Farem una segona lectura visual de les il·lustracions amb la participació dels alumnes, remarcant-ne les que en suggereix que l'acció es desenvolupa al Japó, les composicions a doble pàgina i on surt el protagonista del relat, Yukio. Finalitzem la sessió de lectura, llegint la contracoberta on indica l'autor que s'ha inspirat en llegendes tradicionals japoneses.

Agafarem el fil de la paraula llegenda per desenvolupar una conversa sobre les llegendes que coneixen els nostres alumnes i les proposarem de llegir altres:

- “El gegant des Vedrà”
- “Els fameliars”
- La leyenda de Gara y Jonay

Escultura d'un fameliar

D'altra banda, la lectura de *Yukio el niño de las olas* ens permet ampliar el coneixement i descoberta dels nostres alumnes dels següents aspectes:

- Geogràfics: Japó, l'arxipèlag de Yaeyama.
- Medi Natural: peix volador.
- Llengua japonesa: el japonès i la seva escriptura de caràcters: Hiragama, Kalakana i Kanji

A l'aula si disposem de PDI o projector farem recerca per internet d'on es troba l'arxipèlag de Yaeyama, visualitzarem fotografies, calcularem la distància que hi ha des de la nostra localitat i el temps que requereix el desplaçament, per exemple. Proposem als alumnes que facin recerca sobre el peix volador i ho parlem en una altra sessió on passarem el vídeo que es veu com són presses de peixos més grans o d'aus.

<https://www.youtube.com/watch?v=bk7McNUjWgw>

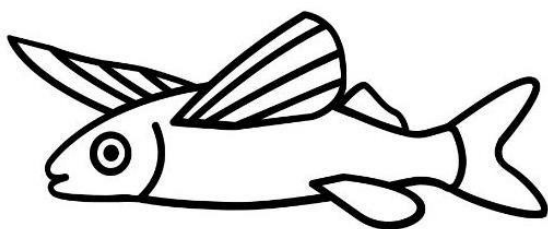
Descripció d'activitats

- **Dramatització.**

La llegenda “El gegant des Vedrà” permet crear una dramatització. Llegim els diàlegs assignant un alumne a cada personatge que surt en el text i un narrador que explica el desenvolupament de la llegenda.

Com **activitats plàstiques** podem oferir:

- Realitzar un mòbil amb peixos voladors. La tutora amb els alumnes decidirà si dóna una plantilla per tenir tothom el mateix model o deixa que cada alumne dissenyi el seu.

Hi ha un blog de la Maica Castellà Dagà que explica molt bé com fer un mòbil.

A part, també té penjats altres propostes de tallers i activitats lúdiques i artístiques molt interessants.

<https://moonima.site/ca/taller/mobil-amb->

- **Esriptura** del nom de l'alumne amb caràcters japonesos.

Després de parlar sobre les diferents característiques de l'escriptura japonesa, mostrem els caràcters de l'alfabet de l'escriptura Katakana. A continuació amb l'ajuda d'un traductor a l'ordinador els alumnes buscaran com s'escriuen els seus noms en japonès. Ho farem amb un pinzell semblant als que utilitzen al Japó quan fan cal·ligrafia.

KATAKANA japanese alphabet				
ア a	イ i	ウ u	エ e	オ o
カ ka	キ ki	ク ku	ケ ke	コ ko
サ sa	シ shi	ス su	セ se	ソ so
タ ta	チ chi	ツ tsu	テ te	ト to
ナ na	ニ ni	ヌ nu	ネ ne	ノ no
ハ ha	ヒ hi	フ fu	ヘ he	ホ ho
マ ma	ミ mi	ム mu	メ me	モ mo
ヤ ya		ユ yu		ヨ yo
ラ ra	リ ri	ル ru	レ re	ロ ro
ワ wa		ヲ wo		ン n

MARTA
マルタ

- **Activitat lúdica. Joc:** “Agafa’m, si pots”

Consisteix a atrapar, una o dues tonyines, a peixos voladors. Els alumnes es posaran una medalla que mostrarà si és tonyina o peix volador. Es decidirà qui és tonyina amb una cançó popular: “Una plata

d'enciam", "Una mona en el terrat" o qualsevol altra que els agradi. A continuació es col·locaran, per exemple, a la porteria o cistella de bàsquet, cada grup en extrems oposats. Fent filera els peixos voladors i la tonyina al mig.

Quan la mestra digui: "Agafa'm si pots" han de córrer fins a arribar a l'altre extrem. La tonyina ha d'agafar als peixos voladors i els peixos voladors han d'intentar fugir del seu depredador. Els peixos voladors atrapats es converteixen en tonyines i es torna a repetir el joc. Els cinc últims peixos voladors que no són agafats guanyen.

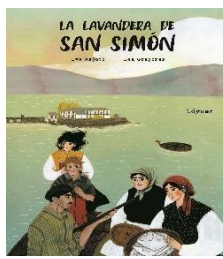

Variacions: Es decideix a l'inici del joc quantes tonyines hi haurà i amb quina serà la quantitat de peixos voladors lliures per guanyar, com a mínim han de ser dos.

Cicle Superior

- La lavandera de San Simón
- El islote de los perros
- El último oso
- L'illa dels frarets
- El llibre de la sort
- La isla de la Nim
- L'illa. Una història quotidiana
- La Ilíada y la Odisea (según Homero)

La lavandera de San Simón

<i>Títol</i>	La lavandera de San Simón	
<i>Autora</i>	Eva Mejuto	
<i>Il·lustradora</i>	Bea Gregores	
<i>Traductora</i>	Eva Mejuto	
<i>Editorial</i>	Lóguez	
<i>Ciutat</i>	Salamanca	
<i>Any d'edició</i>	2021	
<i>Pàgines</i>	40	

<i>Edat recomanada</i>	A partir de 10 anys
<i>Proposta de lectura</i>	Reflexió, cerca
<i>Paraules TAG</i>	Illa, presó, solidaritat

Resum

Durant la guerra civil i els primers anys de la dictadura franquista, l'illa de San Simón es va convertir en presó i en camp de concentració. Des de la innocència, una nena esbossa, alhora, els fets terribles viscuts dins l'illa i la gran xarxa de solidaritat que es va posar en marxa als pobles del voltant per fer més suportable la vida dels presos i dels seus familiars.

Desde la casa parece que podemos tocar la isla con las manos. Pero las cosas no siempre son como parecen...

Objectius

1. Llegir el llibre.
2. Consultar la web de l'autora i els enllaços de la il·lustradora per familiaritzar-se amb la història. Treballar text i imatges. Ubicar l'illa.
3. Reflexionar sobre els diferents temes que planteja el llibre.
4. Fer una recerca d'altres illes del món que hagin servit de presó: Alcatraz, Illa Diablo, Illa Santa Elena, Illa de Gorée, Illa Isabela, etc.

Recursos emprats

- Llibre
- Connexió a Internet

Descripció de la proposta

Primer, llegim l'àlbum sense mostrar les imatges. Després, preguntem si es tracta d'una història real o inventada. Contrastem respostes i mostrem el llibre. Mirem les guardes, identifiquem la portada amb les fotos, ubiquem l'illa.

Consultem la web de l'autora i els enllaços de la il·lustradora.

Convindrà aclarir vocabulari: llatzeret, camp de concentració, safareig, etc.

Un cop familiaritzats amb la història, formulem preguntes:

Partint de la frase: *Pero las cosas no siempre son como parecen...*, pensem si

la nena ha canviat després d'anar a l'illa? Al principi es queixa d'ajudar la mare i d'haver de compartir l'empanada, i després? Viure noves experiències ens aporta uns coneixements que abans no teníem. Ens ha passat? En parlem.

On deu ser el pare?

Quin deu ser el llibre que llegeix? Existeix el tresor?

Sabem què és un safareig públic? N'hem vist algun? Fem una cerca dels que hi havia a la nostra ciutat. D'on venen les expressions "Fer safareig", "Fer bugada", "Ai senyor, tanta roba i tan poc sabó, i tan neta que la volen!", "A cada bugada es perd un llençol". Ens informem.

Què representa l'ocellet vermell que surt gairebé a totes les planes?

Coneixem altres illes que hagin estat presons? Fem una recerca.

Observacions

Eva Mejuto

<http://sansimon.evamejuto.com/>

Podem contactar amb l'autora via email per compartir les nostres impressions sobre el llibre.

Bea Gregores

https://elhiladero.com/post_type_entrevista/bea-gregores/

<https://www.instagram.com/bea.gregores/?hl=es>

<https://www.espazobretema.com/beagregores>

Al capítol 8 de la segona part de Vint mil llegües de viatge submarí es narra la Batalla de Rande que es va lliurar dins la ria de Vigo, on ara hi ha el Pont de Rande.

Batalla de Rande

<https://www.turismodevigo.org/es/la-batalla-de-rande>

Bugaderes

<https://www.museudelter.cat/nuri-pujol-i-isabel-casadevall-bugaderes-cinque-documental-del-projecte-mans-destres/>

<https://youtu.be/Y9rnc3aWGFM>

https://www.elbaixllobregat.cat/sites/elbaixllobregat.cat/VIJornadesPatrimoni/2.2_VI_JPBL-Del_patrimoni_al_matrimoine.pdf

Illes presons

<https://coleccionistasdeislas.com/islas-carceles/>

El islote de los perros

<i>Títol</i>	El islote de los perros	
<i>Autoria</i>	Oriol Canosa	
<i>Il·lustrador</i>	Oriol Vidal Pastor	
<i>Editorial</i>	Edelvivies	
<i>Ciutat</i>	Saragossa	
<i>Any d'edició</i>	2017	
<i>Pàgines</i>	128	

<i>Edat recomanada</i>	Cicle Superior
<i>Proposta de lectura</i>	Debat, descoberta
<i>Paraules TAG</i>	Gossos, convivència, illes

Resum

És 1910 i hi ha uns cinquanta mil gossos de carrer, a la ciutat d'Istanbul. El sultà, davant les queixes dels veïns, envia tots els gossos a una illa on hi ha uns cuidadors que s'encarreguen d'alimentar-los.

La Klara i en Sait, amb l'ajuda d'un vell pescador, visiten l'illa i descobreixen les condicions en les que es troben els animals. Decideixen buscar una solució per aconseguir-los una vida millor.

«El trayecto entre la ciudad y las islas es corto. En esa época, a mediados de junio de 1910, se podía llegar a Burgazada, la isla de Klara, en poco más de una hora.»

Objectius

1. Sensibilitzar-se amb la tinença responsable d'animals (gossos).
2. Descriure un paisatge a vista d'ocell, com en el llibre.
3. Adonar-se de les diferències entre idiomes i l'evolució de les llengües.

Recursos emprats

- Dispositius tecnològics per usar *google maps*.

Descripció de la proposta

Coneixement dels fets reals i debat sobre els gossos

Conèixer el fet real que va inspirar el llibre «El islote de los perros»

La història està inspirada en un fet real que va tenir lloc a Istanbul, al 1910. En aquest moment, a la ciutat hi havia una plaga de gossos de carrer que van ser font de problemes de difícil solució, com: brutícia, soroll, fam, inseguretat o malalties, entre d'altres. Per aquest motiu, el Comité d'Unió i Progrés que aleshores estava al poder, va decidir recollir 50.000 gossos de la ciutat d'Estambul i abandonar-los a Sivriada, una de les Illes Príncipe. Sense aigua ni

menjar, els animals van començar a menjar-se els uns als altres fins a acabar morint.

Es comenta com es va produir l'extermini dels 50.000 gossos a Sivriada i se n'observen algunes fotografies reals.

Per grups s'inicia un debat sobre:

a) Els gossos de carrer:

- Quines són les conseqüències d'un elevat nombre de gossos de carrer?
- Quines solucions alternatives s'haguessin pogut trobar?
- A la nostra ciutat, hi ha gossos de carrer? On es troben?

b) Les funcions dels gossos: Tipus de gossos que coneixem: races i/o funcions.

Gos de vigilància

Gos pigall (suport invidents, sords, persones amb autisme)

Gos d'assistència terapèutica (acompanyament hospitalari)

Gos pastor

Gos R.E.A.D (Reading Education Assistance Dogs)

Companyia

Gossos de caça

Gossos de curses (ètica)

c) Gossera o SOS Galgos: Localitzar la gossera més propera a l'escola, contactar amb aquesta entitat i informar-se sobre el seu funcionament. Visitar-la si fos possible.

SOS Galgos pot visitar escoles amb galgos, per sensibilitzar els infants sobre la tinença responsable d'aquests animals.
<https://sosgalgos.org/contacto/>

d) Gossos de companyia:

- Qui té gossos?
- Què cal per tenir-ne cura? Vacunació, alimentació, higiene, morrió, etc.

Localització d'Istanbul i les Illes Príncipe

Buscar a *google maps* Istanbul i les Illes Príncipe, localitzant l'illot dels gossos, a Sivriada.

Imitant la forma en la que al llibre se'ns descriuen alguns paisatges (sobrevolant-los), proposem als infants fer el mateix amb alguna de les Illes Príncipe o d'Istanbul, a partir de les imatges observades digitalment o bé de la seva ciutat.

Idioma: Ladino

Els jueus que van arribar a Istanbul de la península Ibèrica (els van fer fora els reis Catòlics) conserven la llengua que es parlava aleshores: el **ladino**. El ladino actual té influències d'altres idiomes amb els que ha estat en contacte al llarg dels anys.

Es proposa a l'alumnat llegir i traduir els següents textos en ladino a castellà:

En un lugar de la Mancha, del qual no kero akordarme el nombre, biviya, no mucho tiempo antes, un senyor (...)

Kuando el escritor Miguel de Unamuno oyo avlar por primera vez de la existencia del djudeo-espanyol, el se maraviyo al deskuvrir ke esta lengua pudo mantenerse biva. El yego a la konkluzion ke una lengua ke proviene del rekuerdo devia poseder una ermozura especiala.

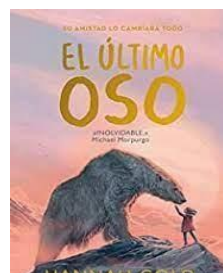
Posteriorment, es poden comentar les semblances i diferències amb el castellà actual i, exposar el que els crida més l'atenció d'aquest idioma.

Finalment, es convida a l'alumnat a jugar a construir frases o a buscar paraules fent servir un diccionari ladino.

<http://www1.dpz.es/dipu/areas/presidencia/sefarad/NUEVO/ESP/actividades/2004/publicaciones/diccionario.pdf>

El último oso

<i>Títol</i>	El último oso
<i>Autor</i>	Hannah Gold
<i>Il·lustrador</i>	Levi Pinfold
<i>Traductor</i>	Marcelo E. Mazzanti
<i>Editorial</i>	Duomo
<i>Any d'edició</i>	2022
<i>ISBN</i>	978-84-18538-53-7
<i>Pàgines</i>	311

<i>Edat recomanada</i>	A partir d'11 anys
<i>Proposta de lectura</i>	Anàlisi del relat, conscienciació, medi ambient
<i>Paraules TAG</i>	Illa, amistat, voluntat

Resum

L'April és una nena que viu amb el seu pare, el típic científic boig i abstret en el seu món, quan ella té quatre anys la seva mare mor. Passats uns anys al seu pare li ofereixen anar a una estació científica que està situada en una illa al cercle polar àrtic durant sis mesos. Estaran ells sols.

Un cop allà April es fa "amiga" d'un os polar famèlic i ferit, ella li donarà menjar i ell li ensenyarà a rugir com un os o a escoltar el soroll que fa la terra.

L'os viu sol allà perquè és va quedar atrapat quan encara no havia començat el desgel del pol nord a causa del canvi climàtic, així que ella abans de marxar l'haurà d'ajudar a tornar a terra ferma.

-Cuando estés listo solo tienes que decírmelo. Ese es el mejor momento para contar una historia; ni antes ni después sino justo cuando está a punto de salir.- se acercó aún más a él y le beso en el rostro.- Y te prometo que haré todo lo que pueda para conseguir que te sientas mejor.

Esta vez cuando él rugió, su grito rebotó por las paredes de la cueva y fue a parar directamente al corazón de April

Objectius

- Gaudir amb la lectura
- Fer servir el llibre com a punt de partida de més reflexions/accions
- Millorar la capacitat de reflexió i crítica propositiva

Recursos emprats

- Llibre "El último oso"

Descripció de la proposta

Ja que es tracta d'un llibre llarg, 300 pàgines, la proposta anirà dirigida a infants del cicle superior i/o l'ESO.

Ho plantejarem com si fóssim científics i/o filòsofs, cadascú podrà escollir el rol que més li agradi. Proposarem un procés, un projecte basat en accions que més o menys podria tenir aquest recorregut: recollida de dades (coneixement) /

tractament de les dades (anàlisi crític de les dades i recerca de resultats)/ proposta d'accions tan en la vessant científica com en la filosòfica i posterior "contagi" en el nostre entorn.

1a acció

Ciència: lectura del llibre, deixarem un marge d'un mes, els direm que han d'anar prenent notes i si volen poden ampliar la informació sobre els temes que els van interessant més o els criden l'atenció.

Els demanarem que facin una lectura pausada i detallada del text, sense pauses però sense córrer.

També podem fer lectures de fragments si als més petits o al qui no els agrada llegir se'ls fa costerut.

Dedicarem tres sessions a fer lectures en veu alta, escollides pels mateixos alumnes

2a acció

Ciència: Un cop hem pres nota i/o hem ampliat informació sobre temes concrets que ens han pogut cridar l'atenció: canvi climàtic/ossos/fauna al cercle polar àrtic/transports més habituals a la zona/ formes de vida, el que passa allà ens afecta aquí? o d' altres idees que vagin sortint plantejarem preguntes, cada un haurà d'elaborar-ne unes 10.

Filosofia: Un cop hem pres nota i/o hem ampliat informació sobre temes concrets que ens han pogut cridar l'atenció: com ens afecta moralment el canvi climàtic/relació entre persones i animals/la vida al cercle polar àrtic i diferències amb la nostra/ és possible ser ètic (coherent) i seguir amb la nostra vida/el que passa allà ens afecta aquí? o d'altres idees que vagin sortint, plantejarem preguntes, cada un haurà d'elaborar-ne unes 10.

A partir d'aquí es farà una posada en comú de les preguntes de ciència i de les preguntes filosòfiques, es debatran a l'aula i s'escolliran entre totes i tots cinc de ciència i cinc de filosofia.

(Les preguntes no venen determinades, poden ser sobre temes directes del llibre: vida dels ossos a l' àrtic o tipus de vida en aquell medi, o poden ser sobre reflexions que sorgeixin després de la lectura com ara la solitud, les relacions interpersonals, etc.)

3a acció

Un cop tenim les 10 preguntes (cinc de filosofia i cinc de ciència) es faran grups per cada pregunta per tal de que cada grup pugui desenvolupar la seva pregunta, bé amb més preguntes o bé amb respostes de la manera que cregui convenient.

La idea es que de cada pregunta pugui sortir un producte en forma de: quadre, mural, representació teatral, text de qualsevol tipologia, podcast, microdocumental, etc

4a acció Presentació dels productes

Al final es presenten tots els productes en una assemblea o bé es fa una exposició presencial i/o digital.

5a acció

En paral·lel a les 4 accions es pot fer una guia per accions a casa i/o amb els pares i família en general

Propostes:

1. Convidar a mares/pares i germans/es a llegir algun fragment del llibre i demanar després l'opinió
2. Seguint el fil del llibre sobre el canvi climàtic es pot proposar a la família fer una petita auditoria familiar sobre usos i hàbits en pro del planeta: transport habitual, gestió familiar dels residus, política de compres, etc.
3. Parlar amb els avis sobre si saben alguna cosa del cercle polar àrtic i preguntar-los com era el "seu canvi climàtic" quan ells eren joves.
4. Cercar una banda sonora per al relat del llibre en les seves diferents escenes/capítols.

Per saber-ne més:

Entrevista a l' autora, Hannah Gold, feta pel Diario de Sevilla al maig de 2022

https://www.diariodesevilla.es/entrevistas/Hannah-Gold-ninos-pueden-cambiar-cosas-jardin_0_1680733612.html

Booktrailer:

<https://www.youtube.com/watch?v=4UAJepQgFXI>

Entrevista a la revista Mamagazine, febrer de 2022

<https://www.mamagazine.es/hannah-gold-los-ninos-tambien-sufren-eco-ansiedad/>

L'illa dels Frarets

Títol	L'illa dels Frarets	
Autor	Michael Morpurgo	
Il·lustrador	Benji Davies	
Traductor	David Nel·lo	
Editorial	Bambú	
Ciutat	Barcelona	
Any d'edició	2021	
Pàgines	118	

Edat recomanada	Cicle Superior
Proposta de lectura	Debat, recerca, construcció
Paraules TAG	ecologia, art, amistat

Resum

El relat ens explica la vida d'un noi, començant pel dia que viatjant en un vaixell, una nit de tempesta, el fort onatge va fer impactar el vaixell contra les roques. Les veles es van esquinçar i els pals es van trencar. Quan els passatgers ja havien perdut totes les esperances, enmig de la foscor, van albirar un bot que s'acostava. Un home remava a contracorrent, per sobre de les onades, i s'anava apropant cada cop més al vaixell. Es tractava d'en Benjamin Postlethwaite, l'encarregat del far, que va arriscar la seva vida per salvar-lo a ell i a trenta cinc persones més.

Aquell fet va marcar la vida de l'Allen, el noi que relata en primera persona com va anar la cosa i com va canviar la seva existència. A partir d'aquí, anirem coneixent altres aspectes de la vida d'aquest noi que acaba d'una forma, en certa manera previsible, quan torna al far. Gràcies a ell i a en Ben, recuperen la vida de la zona i els frarets tornen a viure en harmonia amb la natura.

Novel·la amb missatge ecologista, que també ens explica el poder de l'art i com les amistats duradores ens fan la vida millor.

Objectius

1. Fomentar la curiositat sobre els Frarets.
2. Saber utilitzar procediments de recerca i tractament de la informació.
3. Reflexionar sobre els valors que transmet la novel·la.
4. Gaudir de la lectura.

Recursos emprats

- Llibre L'illa dels Frarets de Miquel Morpurgo
- Pàgines web (s'especifiquen en la descripció de la proposta)
- Llibres d'informació (s'adjunta bibliografia en la proposta)

Descripció de la proposta

En primer lloc presentarem el llibre a la classe, parlarem de l'escriptor en Michael Morpurgo i l'il·lustrador Benji Davies. Al final del llibre hi ha una breu explicació de tots dos. Després explicarem que la història es desenvolupa principalment en les illes Scilly a prop de la costa de Cornualles (Anglaterra). Abans de començar a llegir la novel·la amb els nens i nenes buscarem al google maps on es troben aquestes illes.

Una vegada llegida i comentada farem reflexionar als nens i nenes sobre aquests tres temes principals que tracta: l'amistat, l'art i l'ecologia.

Llegirem el fragment de la pàgina 64.

"- Encara és jovenet – va dir en Benjamin Postlethwaite-. Deu haver topat amb el vidre de dalt de tot el far, al recambró de la llanterna. Ja no hi ha llum allà dalt per prevenir-lo. És una llàstima. Només hi ha vidre. I no l'ha vist i s'ha fet mal a la pota, pobret. Però jo l'adobaré, ja veuràs. Necessitarà una fèrula per a la pota, i temps per curar-se. Sortirem amb la barca, per buscar-li peix. Li agraden les anguilles de sorra. És el que menges saps? I hem d'enfortir aquest menut. Tenim una pota per curar i una vida per salvar, així que has vingut en bon moment."

Aquest fragment desprèn un missatge d'amor i cura pels animals. És un missatge ecologista. A partir de la relectura d'aquest fragment farem un sondeig entre els alumnes, de si alguna vegada ells han tingut cura d'algun animal malat o molt petit.

Després els hi plantejarem de conèixer més a fons aquests ocells. Els alumnes faran consulta en les següents pàgines web:

<https://cram.org/ca/catalog-especies/aus-marines/limicoles-gavines-alcids/fraret/>

<https://www.youtube.com/watch?v=LM8pRriB3a8>

https://www.ara.cat/ara-cat/meteo/temporal-gloria-fraret-menorca_1_2594353.html

i els següents llibres d'informació:

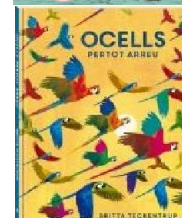
ALADJIDI, Virginie. Inventari dels ocells il·lustrat. Ed Factoria K de llibres.

GALLEGO, Jose Luis. La meva primera guia d'ocells. Ed la Galera

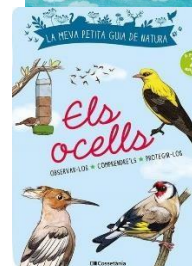
TECKENTRUP, Britta. Ocells pertot arreu. Ed. Andana

ZOMMER, Yuval. El gran llibre dels ocells. Ed

LUCHESI, Michel. Els ocells. Observar-los. Comprendre'ls. Protegir-los. Ed. Cossetània

*Si es vol aprofundir en el coneixement d'altres ocells, aconsellem consultar el treball de: **Jesús Chivite sobre "el ocells del pati de l'escola"**.

Els ocells del pati

xtec.cat

<https://clic.xtec.cat/projects/ocells/jclic.js/index.html>

<https://prezi.com/7otv7uayd4yr/els-ocells-a-lescola/>

Activitat 1

Els hi podem donar un llistat de preguntes, ells hauran de trobar les respostes en la documentació donada. Ex. Com és? On viu? Què mengen? Quants ous posen? Costums. Ocells en perill, què hem de fer...

El treball es realitzarà en equip i es pot plasmar en un mural o en fitxes informatives.

Activitat 2

Com hem dit abans el llibre té un missatge ecologista, una altra activitat que podem realitzar és instal·lar caixes niu als arbres del pati de l'escola, o al seu jardí, terrassa o balcó: aquesta és la millor manera d'ajudar als ocells silvestres i gaudir de la seva companyia en plena llibertat.

Els hi proposarem de realitzar una caixa niu d'ocell. A l'annex de la fitxa adjuntem dues maneres possibles de fer-ho. (amb brics o fusta). Les dues propostes estan extretes dels següents llibres.

GALLEGO, Jose Luis. La meva primera guia d'ocells. Ed la Galera

LUCHESE, Michel. Els ocells. Observar-los. Comprendre'ls. Protegir-los. Ed. Cossetània

ALTRES PROPOSTES:

Deixem obert a criteri del mestre els altres temes que suggereix el llibre i que es podem treballar:

L'amistat:

En Ben i l'Allen protagonitzen una història d'amistat. Podem dir que al llarg de la novel·la són testimonis de com es va construir aquesta amistat i de com aquesta canvia la vida d'un fraret perdut, d'un nen i d'un artista solitari.

Aquell vespre, estava assegut i cavil·lava, pensant en l'amic que acabàvem de perdre, quan en Ben em va dir:

Tornarà, ja veuràs com si. No és l'últim cop que l'hem vist. I quan arribi el teu moment de marxar, tu també tornaràs. Vet aquí el que penso. Però encara no vull que marxis. Deixa'm que t'ensenyi una cosa. (pàg 72)

Enraonàvem, pescàvem, pintàvem. Ens vam fer molt bons amics. (pàg 77)

- T'ho vaig dir, que tornaria – va dir en Ben-, Érem amics. Els bons amics mai no t'obliden. (pàg 78)
- Te'n recordes, d'aquell que vam curar, Allen? Va tornar i va tornar, i llavors va dur els seus amics, i tots van instal·lar-se a les illes, van trobar els seus antics caus. I els seus amics van dur més amics. (pàg 98)

Podem crear una conversa on parlin de les seves vivències amb els seus amics, del que els agrada fer quan estan junts, del perquè se senten bé quan comparteixen, de quines coses tenen en comú...

entell@xtec.cat

I l'altre tema a destacar és **l'art**:

Vaig adonar-me que a totes les parets del far hi havia dotzenes de pintures penjades, totes eren d'embarcacions: barques petites, barques grosses, vaixells de vapor, vaixells de vela, en alta mar, en plena tempesta o en un mar encalmat, salpant del port o entrant al port. (pàg 22)

L'artista de veritat era ell. Trobareu pintures d'en Ben a moltes galeries d'art de tot el món. Ningú pinta com ho feia ell. (pàg 102)

Es podria donar a conèixer als nois i noies l'artista Joaquim Sorolla, (València, 27 de febrer de 1863-Cercedilla, 10 d'agost de 1923) artista que plasmava l'amor que sentia pel mar Mediterrani. a l'igual que el Ben plasmava amb la seva pintura l'amor pel mar, els vaixells, el far, els frarets....

Proposem de veure aquests vídeos il·lustratius adients per a nens i nenes de cicle superior on es reflexa la pintura de l'artista.

El estudio del pintor Joaquim Sorolla

<https://www.youtube.com/watch?v=3o2YMX5GkjU>

Biografia de Joaquim Sorolla

<https://www.youtube.com/watch?v=DixQM8Z8Zmo>

Un altre referent en el qual es pot aprofundir és l'il·lustrador de la novel·la en Benji Davies va néixer a Peterborough, Regne Unit i és un enamorat de la costa de Cornualles, ha escrit i il·lustrat molts llibres on el mar és present.

Com:

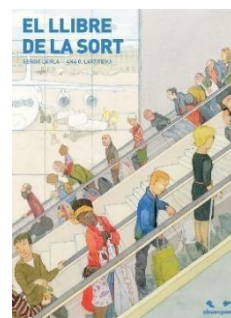
Una activitat relacionada amb l'art que es podria realitzar és ensenyar als nois i noies tècniques de pintura i collage per pintar el mar.

Exemples de pintures realitzades per nens i nenes:

El llibre de la sort

Títol	El llibre de la sort
Autoria	Sergio Laira
Il·lustrador	Ana G. Lartitegui
Editorial	Abuenpaso
Any d'edició	2021
ISBN	9788417555474
Pàgines	48

Edat recomanada	A partir de deu anys
Proposta de lectura	Joc de taula
Paraules TAG	Viatge, sort, decisions, acte-conseqüència

Resum

Ocupen les pàgines d'aquest llibre d'una banda l'aventura del senyor Bonaventura i, si li donem la volta, de l'altra la del senyor Malastruc. Els dos viuen al mateix edifici, però no es coneixen. Un és ordenat i es pren la vida tal com li ve. L'altre, una mica desastrós i sempre emmurriat, s'enfronta als objectes i aquests a l'hora també s'enfronten a ell. Per coses de l'atzar, els dos escolliran la mateixa destinació per les seves vacances. A mida que segueixes el fil de la narrativa, amb un ull fixat en una història i l'altre en l'altra, podràs reflexionar sobre el funcionament de l'atzar mentre gaudeixes descobrint cada detall amagat en les noranta imatges que donen vida a aquest llibre.

“A vegades el vent bufa a favor.

És el moment de deixar-se endur.

A vegades el vent bufa en contra.

No es moment, llavors, d'entestar-se a fer grans coses.”

Objectius

12. Estimular la capacitat de prendre decisions de forma autònoma de l'alumnat.
13. Reflexionar sobre el concepte de sort (significat, matisos, subjectivitat, etc.).
14. Engrescar en la lectura de *El llibre de la sort*.

Recursos emprats

- Sis grups de taules o sis taules grans
- Una cadira per a cada infant
- Cartes del joc impreses/escrites en cartolines de colors
 - Consultar la imatge a l'apartat d'Observacions
 - Cada carta ha de tenir el número i el text corresponent
 - La quantitat depèn del punt 1 de la descripció
- Cartolines de colors (blau, vermell i verd)
- Pissarra digital
- Imatge del diagrama de flux de les cartes (si es considera oportú)
- Un exemplar de *El llibre de la sort*

Descripció de la proposta

- 1) Es reparteixen els feixos de carta; cada feix conté 14 cartes en total (6 blaves, 6 vermelles i 2 verdes). La quantitat de feixos impresos depèn de com s'hagi decidit agrupar l'alumnat i desenvolupar l'activitat. En el cas que s'hagi decidit que sigui un joc individual, cal imprimir un feix per a cada infant; si s'ha decidit jugar en parelles, tants feixos com parelles es puguin fer al grup classe; i així corresponentment.

- 2) El/la jugador/a, les parelles o el grup de jugadors/es ha d'anar avançant en el joc segons com queda indicat en el recorregut de les cartes (veure imatge a l'apartat d'*Observacions*) i sota la seva pròpia decisió i responsabilitat.
IMPORTANT! Quan han d'escollir entre dues cartes, poden llegir les cartes abans d'escollir-les, no és a l'atzar. La idea és que ells/es es trobin en la situació d'haver de reflexionar, decidir i seguir endavant.

- 3) Un cop tots i totes hagin arribat al final del joc (cartes número 6 vermell i 6 blau) es pot ensenyar el diagrama de flux de les cartes. Cal dedicar una estona a reflexionar i crear debat amb ells/es, plantejant preguntes com les següents:
 - *Què és la sort, per tu?*
 - *Qui ha tingut més sort en el joc; qui ha guanyat la loteria o qui s'ha enamorat? Per què?*
 - *Ara que saps quins són les diferents respostes possibles al joc, canviaries alguna decisió?*
 - *Creus que les nostres decisions i manera de veure i viure la vida afecta en la nostra sort?*
 - *Avui en dia, en general, què es considera com a "tenir sort"?*
 - *Per a tu, ser guapo/a, tenir diners, ser famosos, tenir parella... És tenir sort?*
 - *Has pensat mai que algú de la classe tenia més sort que tu? Per què? I d'algú que no sigui de la classe?*

El debat es pot allargar tant com es consideri oportú, sempre amb la mediació de l'adult.

- 4) Arribats a aquest punt, és quan es presenta i proposa com a lectura *El llibre de la sort*. Es diu el títol, l'autor i la il·lustradora; s'ensenyà la portada doble i el lloc... D'aquest últim es podria donar a entendre que té relació amb els colors de les cartes.

- 5) La lectura del llibre es pot fer de la forma que es consideri més oportuna: lectura conjunta en veu alta, lectura individual lliure, lectura en parelles... Una bona opció seria la lectura alternada de les dues històries - ja sigui per part del/de la docent com de l'alumnat, combinant corresponentment les pàgines que fan referència al mateix moment. Seria bo que els infants tinguessin accés al llibre i el poguessin manipular i mirar tants cops com volguessin, donat que les il·lustracions, tan plenes i detallades, són un dels trets característics del llibre.

L'illa de la Nim

Títol	L'illa de la Nim
Autoria	Wendy Orr
Il·lustració	Kerry Millard
Editorial	Baula
Any d'edició	2009
ISBN	978-84-479-1790-7
Pàgines	166

Edat recomanada	A partir de nou anys
Proposta de lectura	Observació del temps
Paraules TAG	Illa, aigua, barca

Resum

“L'illa de la Nim” és un llibre d'aventures, on la protagonista, la Nim, és una nena que viu en una illa al mig de l'oceà, amb el seu pare científic i els seus amics animals que l'acompanyen.

Un bon dia, el pare surt a mar per fer un dels seus experiments, se li complica la tornada i triga molt més del que s'esperava. Mentrestant, la Nim estableix contacte amb una escriptora de renom amb qui es fa amiga i acaba de visita a la illa.

És un llibre en el que surten molts elements que poden ser d'interès pels infants als que va adreçat per edat.

També hi ha la pel·lícula i es pot veure després d'haver llegit el llibre.

“Amb la ullera de llarga vista a l'ull, vigilava la barca del seu pare. Navegava per l'escull cap a l'oceà d'aigües més profundes i fosques. En Jack es va girar per saludar i la Nim li va respondre.”

“Després va tornar a ser científic, i quan la Nim es va fer més gran, l'ajudava. Llegien el que deia el baròmetre, mesuraven la pluja que queia cada dia i la força dels vents, fins on pujaven i baixaven les mareas, i en acabat registraven les seves mesures en un gràfic...”

Objectius

- Comprendre i valorar la narració.
- Veure la pel·lícula.
- Desvetllar l'interès científic per l'observació del temps a partir dels estris adequats.
- Introduir la mesura en l'observació de la meteorologia.

Recursos emprats

- Llibre “L'illa de Nim”.
- Pel·lícula “L'illa de Nim”.

- Convidem a l'escola si hi ha algun pare o mare que ens pugui introduir en l'ús d'estris d'observació de la meteorologia, o en cas que no sigui possible, demanar la col·laboració d'algun científic.
- Visita a l'observatori Fabra de Barcelona.

Descripció de la proposta

Després de la lectura i de veure la pel·lícula

Fer conversa dels aspectes que els han sigut més interessants, i els han agradat.

De la pel·lícula, comentar si s'ha ajustat a la idea inicial que es van fer al llegir el llibre.

Destacar la part científica de la novel·la, els pares es dediquen a la ciència, i la Nim de seguida s'afegeix a la feina que li va proposant el pare.

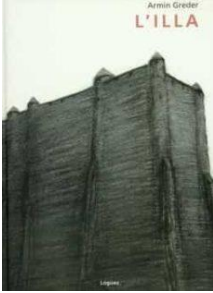
Fer adonar del valor de l'observació del temps quan es viu en un lloc com la illa de la història.

Parlar de si coneixen els estris necessaris per aquestes observacions, convidar a algú que ens pugui introduir en aquestes mesures i conèixer com funciona un baròmetre, un pluviòmetre, un anemòmetre que són els estris d'una estació meteorològica.

Anar de visita a l'observatori Fabra on es treballa els tres àmbits d'observació, la meteorologia, l'astronomia i la sismografia.

També podria ser el moment de muntar i tenir una estació meteorològica a l'escola.

L'illa. Una història quotidiana

<i>Títol</i>	L'illa. Una història quotidiana	
<i>Autoria</i>	Armin Greder	
<i>Il·lustrador</i>	Armin Greder	
<i>Traductora</i>	Núria Ventura	
<i>Editorial</i>	Lóguez Ediciones	
<i>Anys d'edició</i>	2002	
<i>ISBN</i>	978-84-89804-67-2	
<i>Pàgines</i>	36	

<i>Edat recomanada</i>	A partir de 10 anys
<i>Proposta de lectura</i>	Descoberta de la lectura de la imatge, diàleg-reflexió, elements plàstics
<i>Paraules TAG</i>	Migració, diversitat cultural, fronteres, solidaritat, tolerància.

Resum

L'àlbum il·lustrat explica com un matí els habitants de l'illa troben un home a la platja. El miren fixament i se sorprenden perquè no és com ells. Després de discutir la conveniència o no d'acollir-lo o bé d'enviar-lo de retorn al lloc d'on ha vingut, el tanquen a l'estable de les cabres i li cedeixen les restes de menjar de la fonda. A poc a poc, els profunds temors davant allò que és desconegut es van estenent i tots prenen una dràstica decisió: aquell estranger tan perillós i diabòlic ha de marxar de l'illa. El condueixen fins al rai on va venir i l'empenyen cap a les ones mar endins. Després determinen, per seguretat, construir una gran muralla amb l'objectiu d'envoltar tota l'illa amb torres de vigilància, com una enorme fortalesa, amb el ferm objectiu que ningú més els pugui trobar ni establir contacte amb ells.

Un matí, els habitants de l'illa van trobar un home a la platja, al lloc on el corrent de la mar i el destí havien arrossegat el seu rai. L'home es va aixecar quan va veure que s'apropaven.

No era com ells.

Objectius

1. Gaudir de la lectura.
2. Debatre-reflexionar sobre la immigració, la convivència, la tolerància, la solidaritat.
3. Explorar la lectura de la imatge: relació entre il·lustració i text.

Recursos emprats

- Llibre *L'illa. Una història quotidiana*.

- Material escolar, paper, llapis, cartrons, cartolines, retoladors...
- Accés a Internet, tablets.

Descripció de la proposta

Proposem les següents activitats:

1.- Lectura en veu alta per part del docent, sense mostrar les il·lustracions, **fins a la pàgina 5** (text neutre, punt d'inflexió) que presenta la frase **“El van acollir”**.

a) A partir d'aquí, per parelles o en petit grup, es decideix, via diàleg i consensos, quina és la identitat del nouvingut, d'on ve, per quin motiu ha arribat a l'illa... (De fet, són les preguntes que es fan els illencs en veure'l).

b) Després es proposa fer una **dramatització** per escenificar aquesta primera trobada. Així doncs, li estariem donant al nouvingut l'oportunitat d'explicar la seva història prèvia.

c) A continuació, animem els infants a elaborar la continuació del relat.

d) Cada grup exposa la seva creació.

e) El docent va llegint l'àlbum il·lustrat tot mostrant les il·lustracions. Seguidament, es contrasten les diferents versions que han elaborat per grups amb la història presentada a l'àlbum il·lustrat.

f) Després es proposa pensar quin serà el futur dels illencs en una illa emmurallada, envoltats per un mur de por amb la finalitat de protegir-se del perill que ve de fora. Serà la mort anunciada de l'illa pel seu voluntari i desitjat aïllament ja que rebutgen nodrir-se dels peixos sota el pretext que estan associats, pel mar, a l'estranger que no volen?

2.- Fem de documentalistes.

Busquem notícies als mitjans de comunicació sobre les grans migracions del present per extrapolar la història de l'illa a la vida real: pasteres, balsers, esquenes mullades, sense papers... (tothom obligat a abandonar els seus llocs d'origen).

Moments més punyents:

- Desastre de Lampedusa del 2013.
- Entre 2015 i 2016 Lesbos i altres illes gregues van rebre més de nou-cents mil refugiats provinents de diferents països.

Discurs antimigració de la política contemporània: no obertura a l'altre, oblidant el sentit de l'hospitalitat: construcció de tanques, murs, tren anomenat “La Bèstia” (frontera entre Estats Units i Mèxic).

3.- Fem de periodistes.

Entrevistar a alumnat o famílies migrants. Preparar preguntes per a l'entrevista després de l'exposició dels testimonis.

4.- Reflexió-debat (diàleg-assemblea) sobre les **migracions**: el rebuig a allò desconegut: comunicació, egoisme, individualisme, prejudicis infundats....

→ Tothom té els mateixos drets? Aquests drets són respectats a tot arreu?

→ Com reacciones davant d'una injustícia?

→ Quin són els pensaments de les persones que van en una pastera, un camí sense arribada? El dol migratori (síndrome d'Ulisses).

→ Si tu migressis a un altre país. Com t'agradaria que et tractessin?

5.- Fer pluja d'idees de PARAULES amb la finalitat d'escriure un poema o una cançó de rap

- **Causes dels desplaçaments geogràfics:** guerra, conflicte bèl·lic, persecució política, pobresa, fam, desastres naturals (explosió volcà, terratrèmol), canvi climàtic (inundacions, tsunamis.).
- **Anhels:** futur millor, qualitat de vida, noves oportunitats, drets humans, llibertats, viure amb dignitat...
- **Nou lloc:** casa, llar, aixopluc, lloc segur...
- **Acollida:** benvinguda, sostre amic, somriure, abraçada, mans obertes, braços oberts, protecció, empatia, solidaritat, respecte, tolerància, convivència...
- **Negació d'acollida:** tancar la porta, aixecar murs, fronteres, rebuig, prejudicis infundats, desconfiança, no acceptació...
- **Arribada:** adaptació, resiliència, nostàlgia, barreres lingüístiques, costums, documentació, soledat, sobreviure, por, enyorança, desempar, rebuig, integració, vulnerabilitat, temor, aïllament...
- **Migració:** viatge, perills, terra, arriscar la vida, rutes llargues, màfies, ofegaments, naufragi, desapareguts, fugida, camí, recorregut, travessia, trajecte, periple, marxa, a la deriva, odissea...
- **L'altre** (alteritat): migrants, immigrants, refugiats, persones nouvingudes...
- **Sacsejar consciències:** reflexió, debat, esgarrifança, despertar i prendre consciència, conèixer què passa, reconeixement de la diversitat, sensibilització, indignació...

6.- Lectura de les imatges:

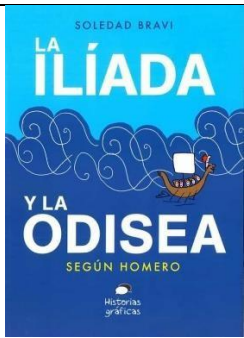
- **Relació i joc continu entre codi gràfic** (sentiments exacerbats) i **textual** per afavorir la **implicació** del lector. Les il·lustracions parlen en veu baixa per tal d'interpel·lar la sensibilitat del lector amb el missatge implícit de tolerància i una mirada ètica. El lector és convidat a prendre posició.
- **Tractament cromàtic**, gairebé exclusivament negre i blanc en relació amb la crueltat humana i la fragilitat.

Color	Elements	Significat
Blanc	Nàufrag , intrús: pell blanca, nu, prim, despul·lat de tot (sense nom, identitat, sense veu), confós, atordit, figura esbossada, tremolós. Condemnat sense tenir la possibilitat de defensar-se. Pronom personal "ell", "nàufrag" al començament i "estranger" després. Ocell traspasat per una fletxa.	Buit, inestabilitat, incomprensió dels habitats davant d'allò desconegut. Mirada adolorida. Solitud. Fragilitat humana.
Tons foscos: grisos, sèpies, ocre, blaus apagats, vermell de la barca incendiada	Mar tenebrós Illencs (traços gruixuts): grup uniforme, despersonalitzat, deshumanitzats, homes grans, grossos amb vestits foscos, gestos horribles, que els embruteixen, mirades d'horror, cares abstractes, enfurismades, de pocs amics, braços gesticulant, estris de treballar el camp com a armes amenaçadores. Formes deformades i figures distorsionades per donar més intensitat. Gestos agressius. Fortalesa : fortificació immensa amb murs elevats, sense fissures, sense finestres com Alcatraz. Torre de Babel.	Pessimisme, inseguretat, por, desconfiança dels habitants davant la presència de l'estranger. Brutalitat d'uns sobre la passivitat dels altres. Crueltat, intolerància. Irracionalitat. No hi ha lloc a la comunicació. Ambients ombrívols i expressions de terror. To esglaiador i esgarriós. No hi ha lloc per a l'esperança. Illa no és un lloc paradisiac. Impenetrabilitat, incomunicació. Condemna els nadius a l'ostracisme.

7.- Construcció d'una maleta amb cartrons. Ens preguntem què posaríem dintre de la maleta si haguéssim de deixar casa nostra per començar un llarg i perillós viatge. Ho escriuen en una targeta de cartolina (també poden fer dibuixos il·lustrats). En rotllana, es comenta amb el grup-classe i s'introdueix la targeta dins la maleta.

8.- Visionat de la pel·lícula Mediterraneo dirigida per Marcel Barrena. Amb aquest llargmetratge, acompanyem dos socorristes que viatgen fins a Lesbos per tal d'ajudar els refugiats que creuen la Mediterrània. Quan hi arriben, descobreixen una realitat colpidora: milers de persones arrisquen les seves vides cada dia per creuar el mar amb fràgils embarcacions i fugint de conflictes armats. Qui exerceix tasques de suport i rescat?

La Ilíada y la Odisea (según Homero)

Títol	La Ilíada y la Odisea (según Homero)	
Autora	Soledad Bravi	
Il·lustradora	Soledad Bravi	
Traductor	Felipe Cammaert	
Editorial	Oceano	
Ciutat	Barcelona	
Any d'edició	2018	
Vinyetes	168	

Edat recomanada	Cicle Superior
Proposta de lectura	Recerca, coneixement, descoberta
Paraules TAG	Clàssics, Grècia antiga, literatura universal

Resum

En 168 vinyetes i amb molt poques paraules l' autora ens explica i desenvolupa l' argument de la Ilíada i l'Odissea en dos parts diferenciades.

A l' Ilíada ens explica com Paris la lía força al enamorar-se de la dona de Menelau, germà d' Agamenón i com això provoca la Guerra de Troia, una guerra que dura anys i que causa milers de morts entre ells Priam, Aquil·les, Hèctor i Paris. Ens explica el paper que fa Ulisses (també conegut com Odisseu) i aquí passem a la segona part: l' Odissea, on ens explica la travessa que ha de fer Ulisses per tal d'arribar a casa i que també dura anys ja que li passen un munt de coses fins que pot arribar, també ens explica que passa a Ítaca on l'espera Penélope, la seva dona i el seu fill Telèmac.

Objectius

5. Conèixer els clàssics
6. Saber llegir els clàssics
7. Perdre la por als clàssics
8. Aprendre a passar-s'ho bé llegint
9. Transformar la informació en coneixement
10. Transformar el coneixement en divulgació

Recursos emprats

- Llibre "La Iliada y la Odisea"
- L' Odissea. Homer. Traducció de Carles Riba. Edicions la Magrana, 2005 Barcelona
- La Ilíada. Homer. Traducció de Joan Alberich. Edicions la Magrana, 2022 Barcelona
- Odissea de Homero, resumen animado <https://youtu.be/IGMjvuqIDj>
- La Iliada, resumen rápido <https://youtu.be/H0hzD1kSVpQ>
- La Iliada y la Odisea, cuestión homérica https://youtu.be/Gx5q-1vY_dE

Descripció de la proposta

La nostra proposta posa l'èmfasi en la descoberta i coneixement dels clàssics com una eina imprescindible en el procés d'aprenentatge dels nostres infants. Una proposta que de ben segur en primera instància no els hi semblarà atractiva, però que després d'una tasca motivadora per part dels mestres i una altra tasca investigadora ("ensumadora") per part dels infants podrem aconseguir l'objectiu de, a través de la lectura, passar de la informació al coneixement i després al plaer del coneixement.

PRIMER: Preguntarem als infants que en saben de la Ilíada o l'Odissea i si no en saben res com es probable, els demanarem que imaginin de què podria anar una història amb aquests noms.

SEGON: Posarem en comú tot allò que han imaginat sense saber i ara els proposarem fer una recerca breu amb informacions breus sobre l'argument dels dos llibres.

TERCER: Abans de posar en comú el resultat de la recerca sobre l'argument de l'Odissea i la Ilíada, llegirem a l'aula alguns fragments del llibre, que prèviament haurem escanejat i projectarem en una pantalla gran. Serà una lectura ràpida pel tal de copsar la història.

QUART: Després, per grups, contrastarem les informacions que hem trobat amb el que hem llegit i un cop ho tinguem ho posarem en comú.

CINQUÈ: A continuació, visionarem alguns vídeos breus per tal d'acabar d'entendre l'argument i els principals personatges.

SISÈ: El mestre llegirà fragments curts del llibre original traduït al català, posant l'èmfasi adequat i si pot ser amb una música de fons èpica (tipus Gladiador)

SETÈ: Per acabar, cada grup decidirà com vol reproduir tot el que hem après treballant aquests dos llibres clàssics. Donarem diverses opcions:

7a) Fer una petita representació tot fent servir els textos dels llibres de la Soledad Bravi.

7b) Elaborar amb dibuixos animats una versió lliure de les dues obres amb una durada màxima de tres minuts.

7c) Passar alguns dels cants dels dos llibres a rap i representar-lo (s'hauran d'agafar també del llibre original)

7d) Gravar un vídeo de presentació dels dos o d'un dels llibres d'una manera original i divertida

7e) Elaborar un podcast que expliqui la història de la Ilíada i l'Odissea i el poc que se sap de l'autor, Homer.

Annexes

- Cal·ligrama Far del llibre “¡Hola, faro!”
- Escull la teva sort del llibre “El llibre de la sort”
- Joc del llibre “L’illa de les 160 diferències”
- Construcció de caixes niu a “L’illa dels frarets”
- Plantilles i preguntes del llibre “La giganta”
- Llegendes, plantilles peix volador i medalles joc llibre “Yukio, el niño de las olas”

Cal·ligrama Far

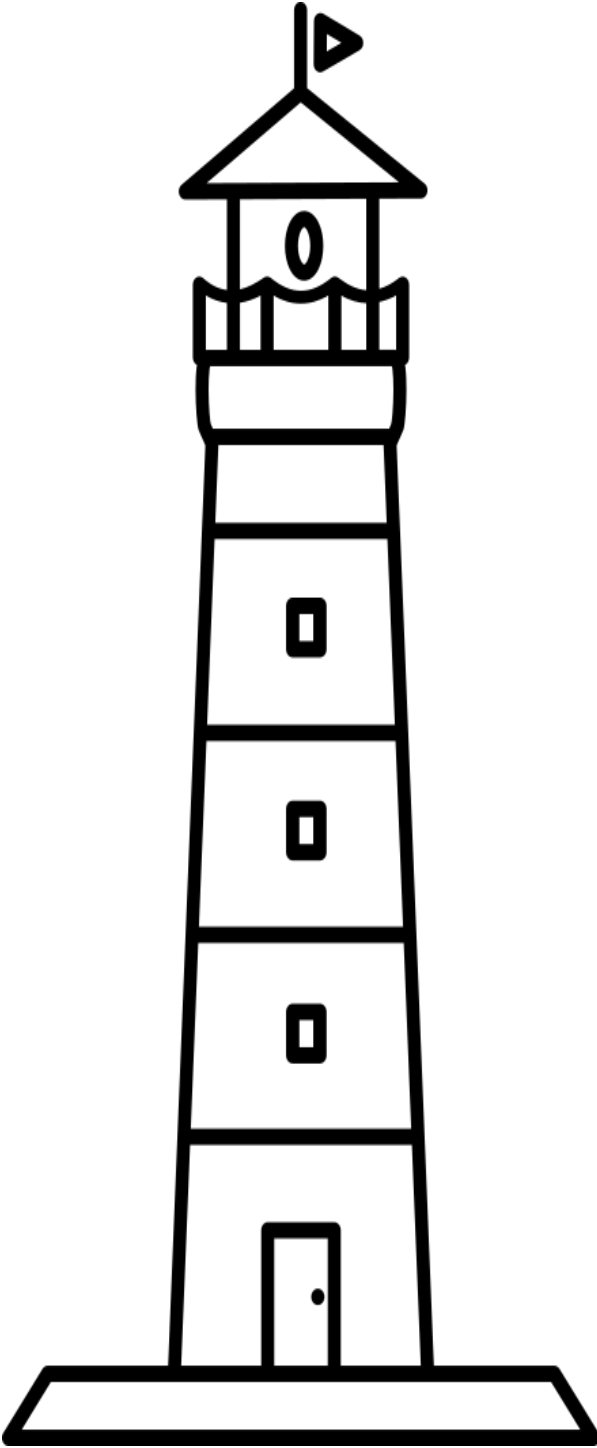
M'agraden els Fars, són els guardians del mar, tan ben plantats amb la seva estètica captivadora, són la llum que guia als navegants quan es fa fosc. Símbols de fortalesa, forts per fora i fràgils per dins.

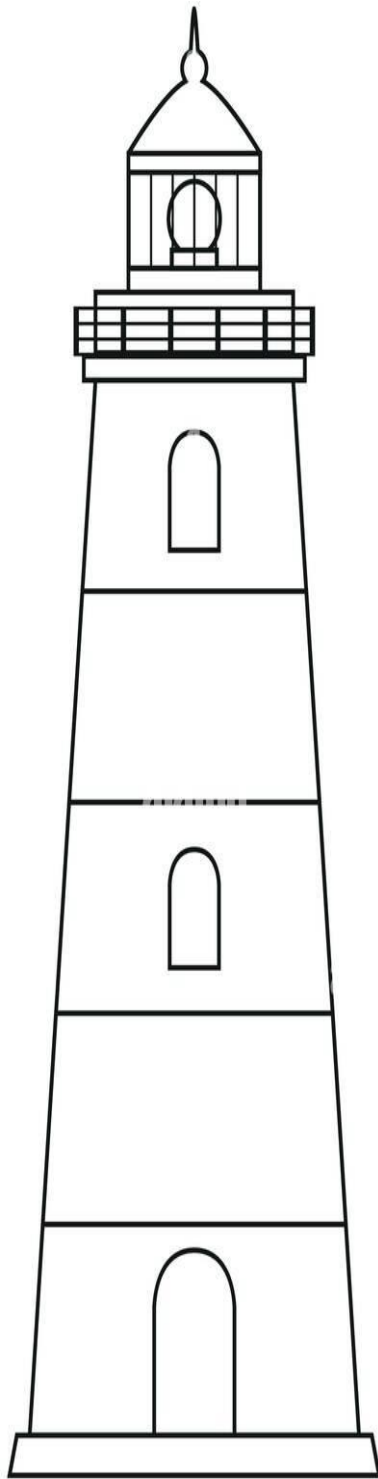
On hi ha un far, de ben segur que hi ha un faroner, un home que dedica o ha dedicat gran part de la seva vida a fer possible que la seva llum sigui ben visible des de qualsevol punt proper i llunyà al mar. Ells formen part del misteri d'aquest mecanisme perfecte. Amb el llenguatge de la seva llum, quantes històries ens poden explicar?

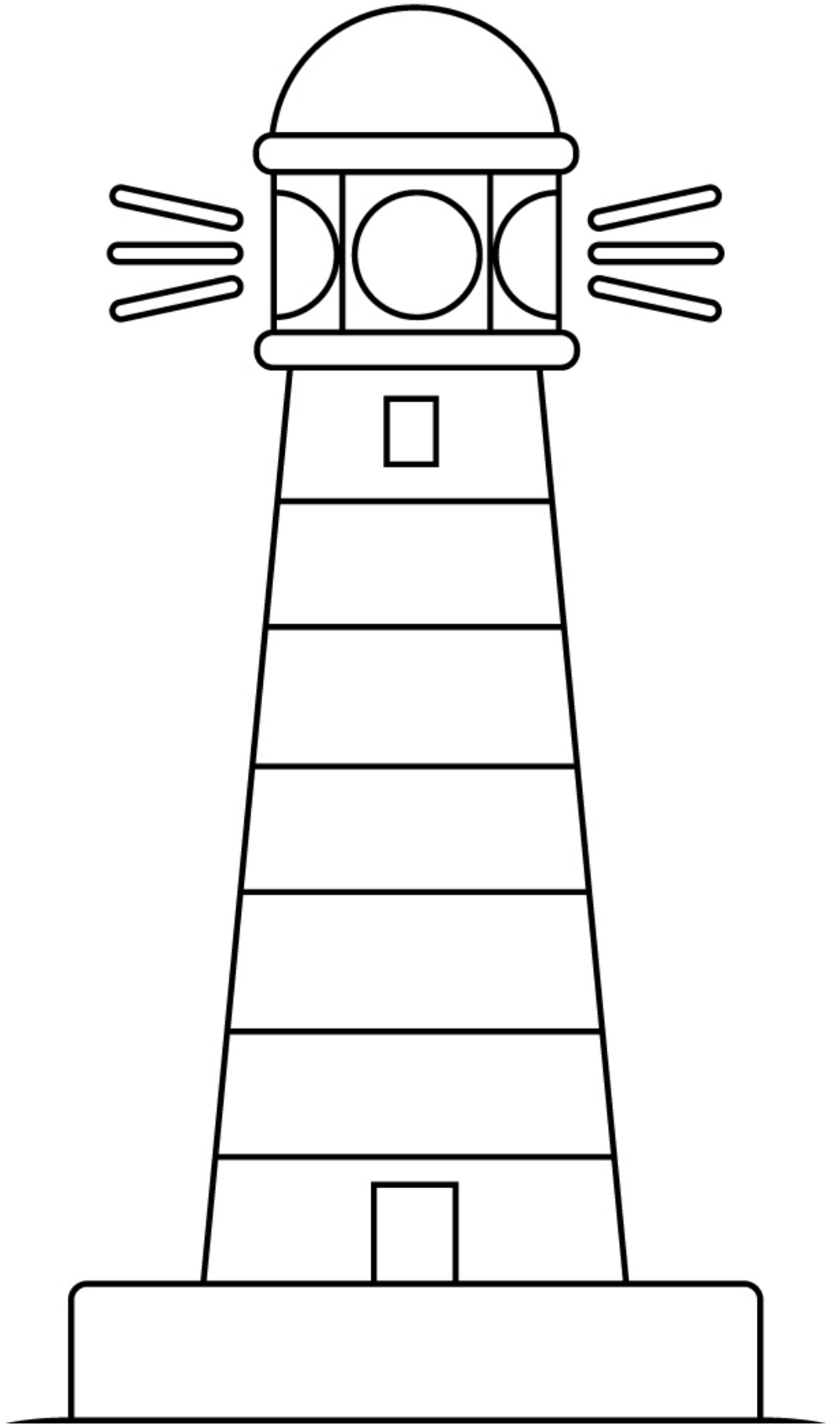

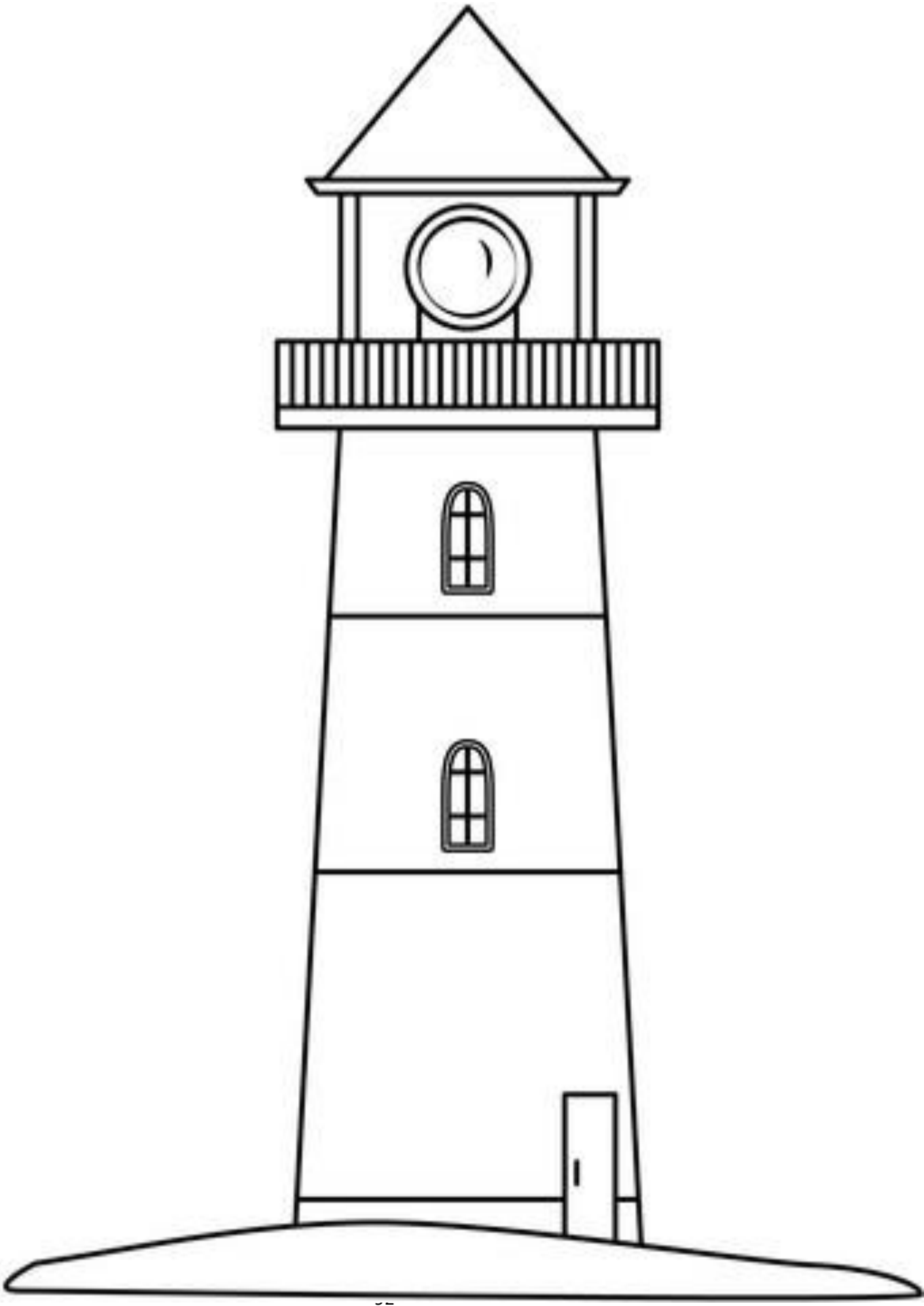
Vocabulari relacionat

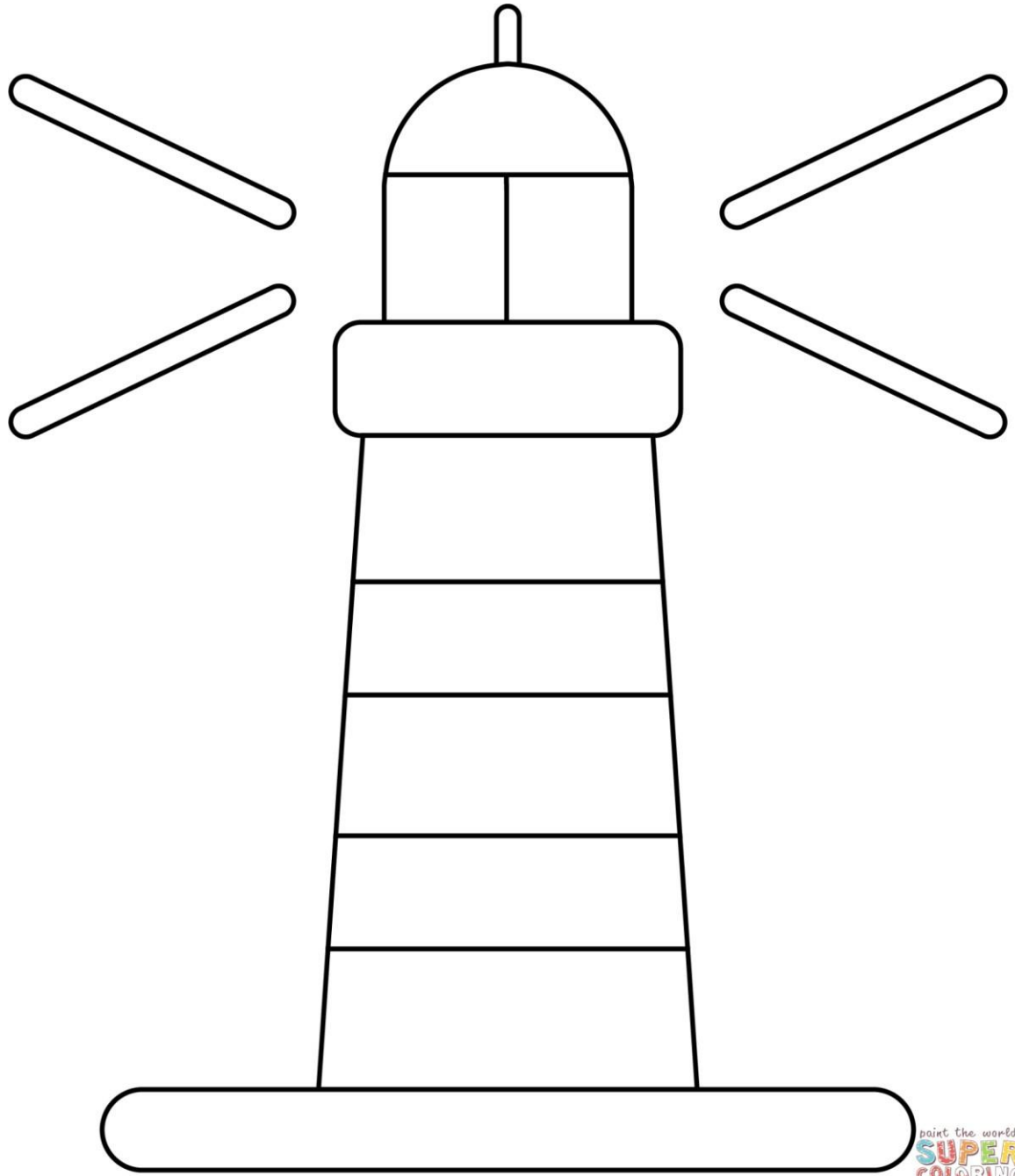
- Barques
- Fosc
- Màgia
- Mar
- Mariners
- Misteri
- Nit
- Pescadors
- Somnis
- Protecció
- Pirates
- Tresors
- Llum
- Fortalesa
- Navegants
- Soledat
- Gegant
- Estel
- Sirenes
- Navegar
- Salpar
- Ancorar

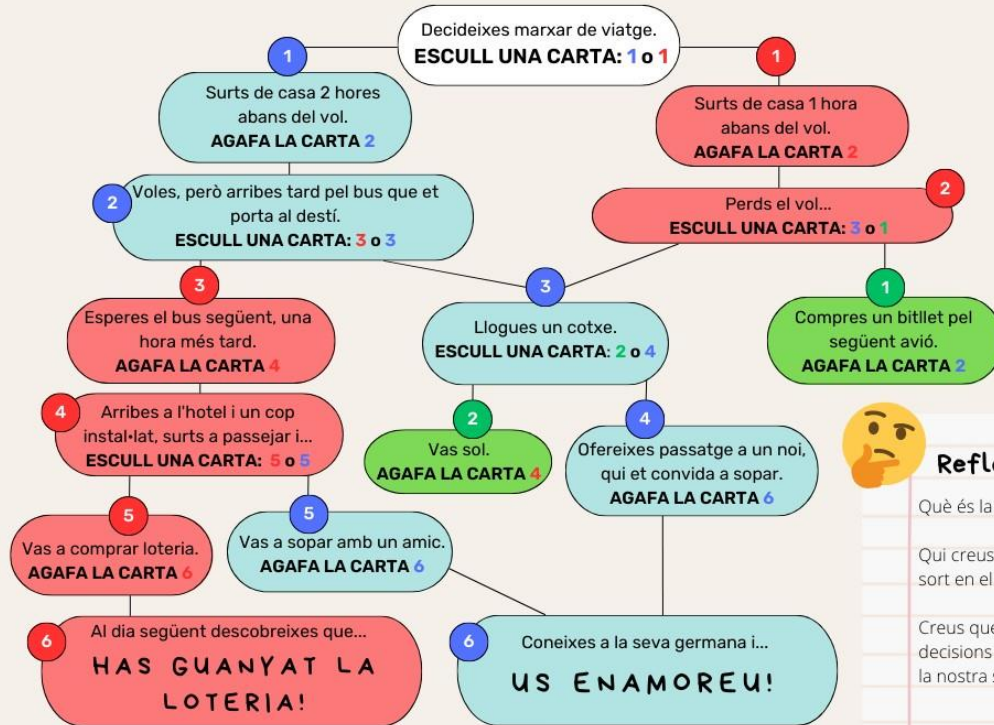

ESCULL LA TEVA SORT

Reflexionem

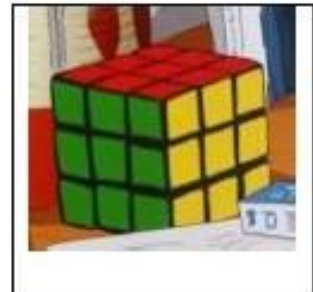
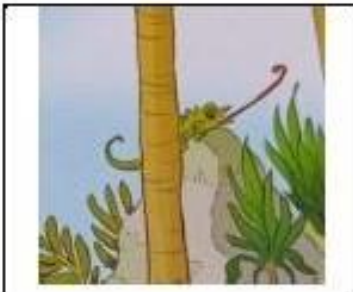
Què és la sort, per tu?

Qui creus que té més sort en el joc?

Creus que les nostres decisions influeixen en la nostra sort?

...

Afina bé la vista i indica a sota de cada imatge a quin nivell del llibre «l'Illa de les 160 diferències».

ANEXOS L'illa dels Frarets

Construcció de caixes niu

Model 1 (material brics)

Ajudar els ocells

Però a més de sortir al camp a buscar-los, una altra bona manera de gaudir de l'observació dels ocells silvestres, alhora que se'ls ajuda una mica, és la instal·lació de **menjadores** i **caixes niu**.

La tasca és molt senzilla: n'hi ha prou de disposar un petit espai al jardí, a la terrassa, al balcó o fins i tot a l'ampit de la finestra. Hi podem instal·lar una petita menjadora on anirem posant restes de menjar (pa, galetes o fruites seques, principalment). Actualment hi ha boniques menjadores a la venda en centres de jardineria i establiments especialitzats, però també en podem fer una aprofitant una vella safata o un envàs de plàstic; d'aquesta manera, a més, reciclem, que no deixa de ser una altra manera d'ajudar la natura.

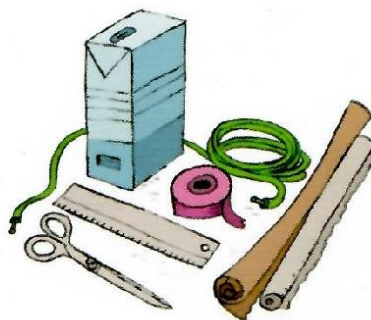
Juntament amb el menjar, l'aigua és essencial per als ocells, sobretot a l'estiu. La majoria dels bassals s'assequen quan pugen les temperatures i, com que hi ha escassetat d'aigua, les fonts poden estar tancades. I construir un abeurador és molt senzill. Podem utilitzar un bric buit: aprofitem la seva estructura rectangular per tallar-lo a dos dits d'altura i omplir-lo d'aigua.

Les caixes niu són un altre estri que ajuda molt els ocells silvestres. Se'n poden trobar en botigues especialitzades, tot i que també podem construir-les nosaltres mateixos amb unes fustes, i fins i tot amb un bric.

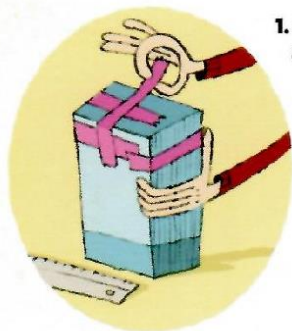
Construcció d'una caixa niu amb brics

Material necessari

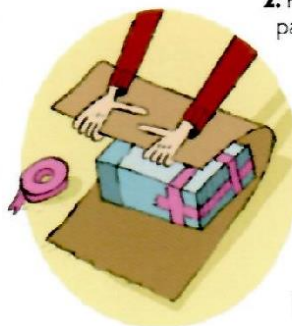
- Un bric buit que estigui ben net
- Cinta aïllant
- Un regle
- Unes tisores de punta afilada
- 1 m de filferro amb recobriments de plàstic
- Paper d'embalar de color marró o verd
- Paper adhesiu transparent

Ajudar els ocells

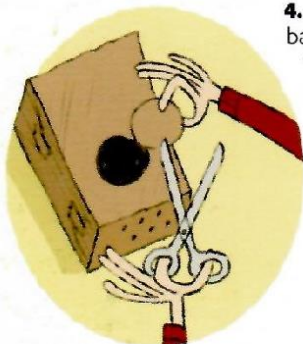

1. Fixa amb cinta aïllant l'extrem del bric per on sortia el líquid, perquè quedi ben tancat.

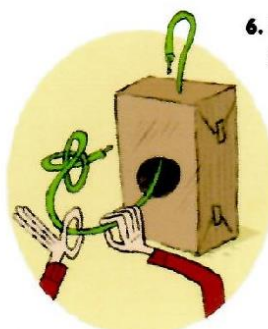
2. Folra el cartró amb paper d'emballar d'un color semblant al de l'entorn on penjaràs la capsa (els tons més adequats són els verds i els marrons).

3. Folra el cartró amb el paper adhesiu, per impermeabilitzar la capsa.

4. Fes 6 foradets a la base del bric perquè facin de desguàs.

5. Retalla un cercle de 3 cm de diàmetre a 5 cm de la base d'una cara ampla del bric. Serà l'orifici d'entrada dels ocells.

6. Fes 1 forat a la part superior del bric i passa-hi el filferro. L'extrem que queda dins de la caixa ha d'anar doblegat, uns 2 cm, perquè no s'escapi. L'extrem superior el doblegarem per adaptar-lo a la branca d'on penjarà.

7. Amb l'ajuda d'un adult, penja la caixa niu a la branca d'un arbre perquè s'hi pugui instal·lar un ocell petit. Ha d'estar orientada entre el sud i el sud-est per evitar l'entrada directa de vents constants i empipadors, com la tramuntana, que ve del nord. La caixa ha de quedar situada a més d'1 m del tronc i a uns 5 m d'altura perquè quedi protegida dels depredadors.

8. Cada hivern, quan els ocells no hi són, s'hauria de netejar la capsa per tal que a la primavera següent estigui a punt perquè una nova parella hi faci niu.

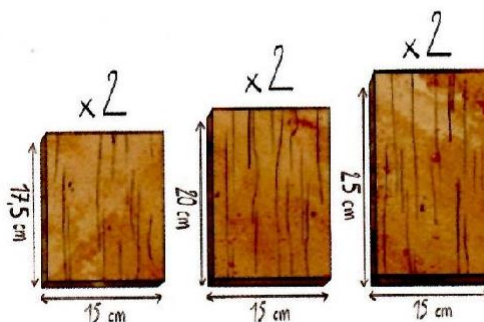
FES-TE UNA CAPSA NIU

Per fer aquesta capsa niu no et pensis que has de ser un expert en bricolatge, però millor si demanes ajuda a un adult per no fer-te mal.

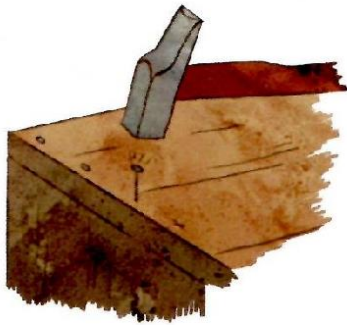
Material

- ★ 1 taulonet de fusta d'1,30 m de llarg, 15 cm d'ample i 2 cm de gruix
- ★ 1 serra de fuster
- ★ cola de fuster
- ★ 1 pinzell pla
- ★ puntes (claus petits)
- ★ 1 martell
- ★ 2 armelles tancades
- ★ 2 armelles obertes

- 1 Talla el tauló amb la serra, tenint en compte les mides de les peces del dibuix.

- 2 Acobla les peces (base, sostre, parets laterals i fons de la capsa niu) amb la cola de fuster. Per fer-ho, estén-la bé amb el pinzell.

3 Deixa que s'assequi durant unes hores i, a continuació, clava les puntes per consolidar-la. Ves amb compte, no et piquis els dits!

4 Cargola les dues armelles tancades al sostre de la capsa niu. Ara ja només cal que la pengis al tronc d'un arbre o en un mur exterior. Si tries la segona opció, demana a un adult que t'ajudi a fixar les armelles obertes al mur.

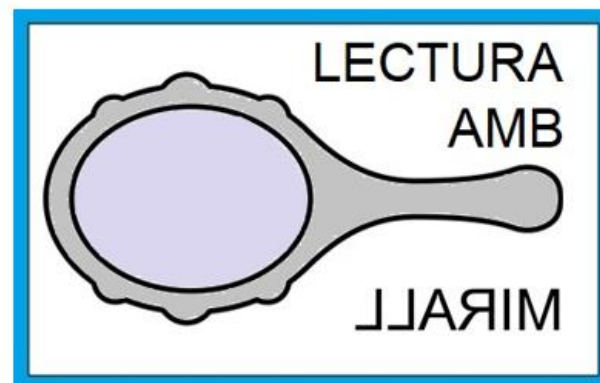
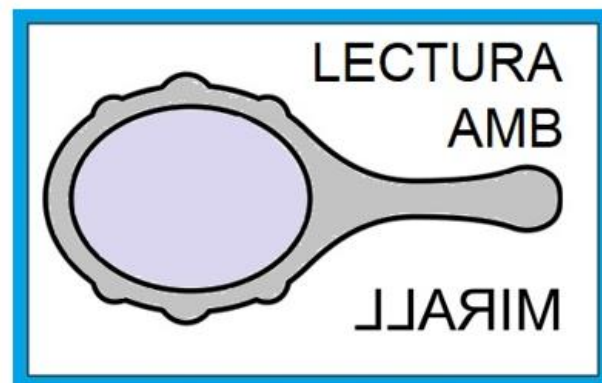
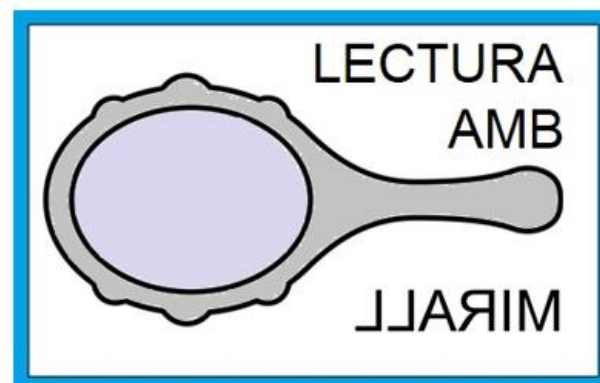
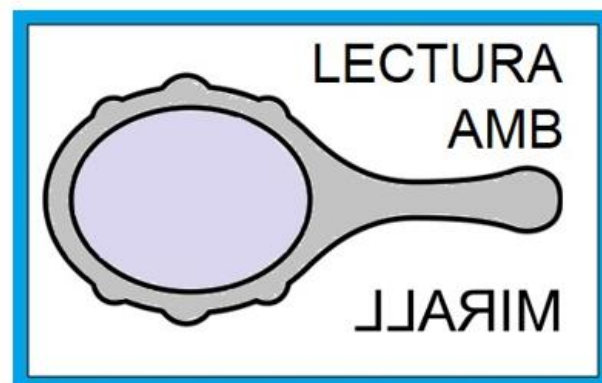
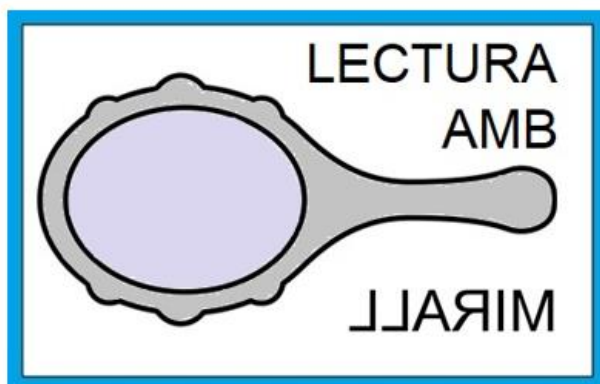
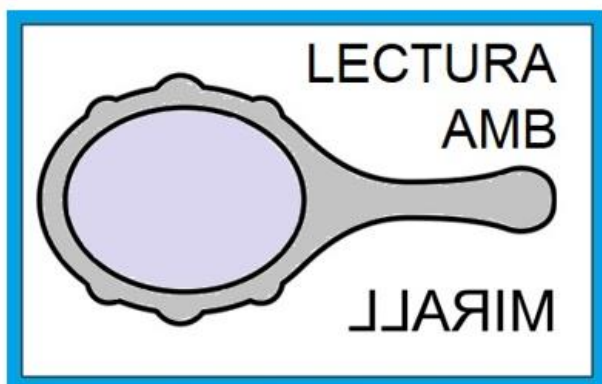
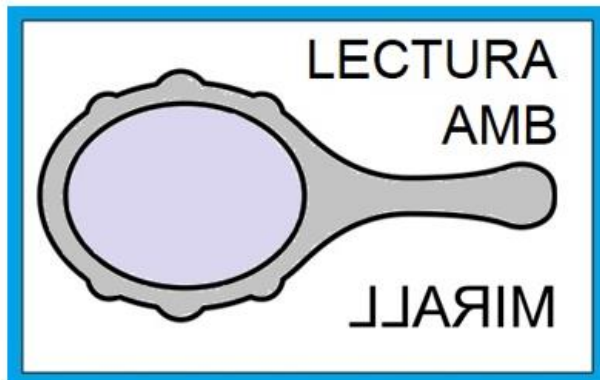
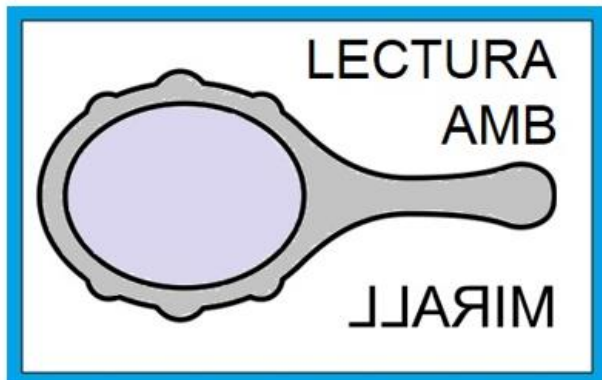
ATENCIÓ AMB ELS DEPREDADORS!

La millor ubicació per a la capsa niu és un lloc ben alt on els depredadors (gats, etc.) ho tinguin difícil per arribar-hi.

LA GIGANTA Plantilles targetes joc preguntes mirall

Model davant targetes

Fes la melodia d'una cançó
que t'agrada.

Imita com salta un canari.

Fes 10 salts amb el peu
esquerra.

Digues el nom d'una
pel·lícula d'aventures.

Fes la melodia d'una cançó
que t'agrada.

Dibuixa amb el dit una
girafa.

Fes en mímica de metge

NO
Només pots dir que és una
Endevinalla: informàtic

Representa una emoció:
alegria, tristesa, por, ràbia

Imita com s'arrossega una
serp.

Endevinalla. Pujar una
escala.

Digue el nom de 2
esportistes, no de
futbol.

Fes la melodia d'una cançó
de quan eres petit o petita.

Endevinalla: Bàsquet
Només pots dir que és un
esport i respondre: SI o NO

Dibuixa a l'aire amb el dit
una cara.

Fes amb mimica que
endevinin el títol d'una
pel·lícula.

Imita un elefant a la selva.

Munta amb bicicleta sense
moure't del lloc.

Endevinalla. Fes mimica
d'un personatge de
conte.

Fes com si pugessis
per una corda.

Endevinalla : Natació
Només pots dir que és un
esport i respondre: SI o NO

Endevinalla : Volei platja
Només pots dir que és un
esport i respondre: SI o NO

Endevinalla : Tennis
Només pots dir que és un
esport i respondre: SI o
NO

Endevinalla :
Trompets. Només pots
dir que és un
instrument de música i
respondre: SI o NO

“YUKIO, el niño de las olas”

LLEGENDES

El gegant des Vedrà

Fa un bon grapat d'anys allà a l'illa d'Eivissa, un pescador i la seva muller tenien dos fills en Jan, el major, i en Pep. Aquell home sortia cada dia amb el seu llaüt a pescar i bon coneixedor d'aquelles aigües, pocs dies tornava sense peix al cabàs. Això els permetia de dur una bona vida. La dona i els fills es cuidaven d'un petit hort i quatre animals, així podien menjar verdures i carn a més del peix. Tots visqueren feliços molts anys. Però un dia el pare de sobte es posà malalt. Anaren a cercar al senyor metge i aquest no va saber quina malaltia tenia. Cercaren un altre metge, i un altre i un quart. Però cap d'ells els sabia donar solució. Els dies i les setmanes passaven i tota la família ja patia la manca de diners perquè el pare no podia. Finalment avisaren una remeiera que vivia en una cova en una vall perduda. Malgrat que la mare la considerava una bruixa,. Aquesta demanà de quedar-se sola amb el pacient i després de molta estona sortí fora de la casa i li digué a la dona:

– En Pep està greu. Aquest mal al pit fa de molt mal curar. Només conec un remei però jo no us el puc donar, doncs cal anar a l'illa des Vedrà a cercar fonoll marí.

L'esposa del pescador es quedà blanca de cop i es desmaià. Els fills l'estiraren a terra, li aixecaren les cames i poc a poc s'anà refent. En Jan preguntà a la remeiera:

– Aquí a vora de casa se'n troba de fonoll marí. No us serveix aquest?

– No, noi. No. Només aquell que s'arrenca a l'illa té el poder de curar aquest mal.

– Però, a des Vedrà hi viu un gegant que es menja a tothom que hi posa els peus en aquella illa! -digué la mare asseguda a terra i mig refeta.

– Bé que ho sé. Per aquest motiu no en tinc ni en puc anar a recollir. Però aquell fonoll és aquell l'únic que pot salvar el seu marit d'una mort lenta i dolorosa.

La mare i els dos fills s'abraçaren i ploraren plegats davant un futur tant trist que els preveia la remeiera. Aquesta després d'haver cobrat la darrera moneda de plata que els quedava marxà per on havia vingut.

En Jan s'eixugà les llàgrimes veient com la darrera esperança de salvació del seu pare marxava sense curar-lo. Entre sanglots estira al seu germà dels braços de la mare i, drets al seu davant, digué:

– Mare, nosaltres anirem a cercar el fonoll. No volem que el pare es mori.

– Però que no veieu que el gegant se us menjarà? -crià la mare.

– No patiu. Encara no sé com però entre els dos ho farem.

I ràpidament es dirigiren cap a la barca del pare que era plena d'estrís de pesca. Armaren els quatre remes i poc a poc s'allunyaren de la platja, de la casa i dels pares.

En Jan sentia com li petaven les dents de tremolor de por al seu germà Pep.

– Què tens Pep?

– Tinc por que el gegant ens descobreixi i se'ns mengi.

– Doncs jo he pensat un pla. Anirem directes a l'illa sense amagar-nos ni esperar que es faci de nit. El gegant ens veurà. Però quan ens hi acostem li proposaré un pacte.

– Quin pacte vols fer amb un gegant?

– Tu no pateixis i deixa'm fer.

Just tocar la sorra amb la barca. El Gegant aparegué per sobre d'uns arbres. La seva veu semblava un tro, la seva barba li arribava més avall del melic i cadascuna de les seves mans era més gran que la barca que els havia portat finsallà.

– Què hi feu aquí? No heu sentit que em menjo a tot aquell que trepitja la meva illa?

En Jan s'empassà la por. Es posà les mans a la cintura i digué:

– Gegant, vull fer un pacte amb tu. Nosaltres només necessitem un grapat de fonoll per curar el nostre pare. Tu ens pots demanar que vols que et pesquem i t'ho portarem.

El gegant somrigué. Aquell vailet li proposava un tracte perquè no se'l mengés. Ves per on, li va agradar el joc.

– Doncs voldria un cabàs de pops... seràs capaç de portar-me'ls?

– I tant! Ara mateix marxem a pescar-los -respongué en Jan.

Però el gegant no volia ser enganyat, de manera que prengué amb una d'aquelles manotes en Pep.

– Tu te'n vas a pescar. Ell es queda amb mi.

En Jan agafà els remes i prop d'una punta de l'illa escà unes poteres i les calà. Poques hores després portava no un, sinó dos cabassos ben plens de pops ben lluents. En arribar a la platja li donà els pops promesos al gegant que deixà anar en Pep. Però alhora i amb l'altre mà agafà la barca de la platja i l'enfilà al capdamunt d'un turó proper. Deixà als germans a la platja i s'endugué el seu sopar cap a l'altra costat de l'illa.

A l'endemà tornà el gegant i tornà a exigir una panera de pops. Els baixà la barca i la posà sobre l'aigua. En Pep no feu cap intenció de pujar a la barca, per estalviar-se ser pres pel gegant. En Jan tornà a pescar pops. Arribà a la platja. El gegant posà de nou la barca sobre el turó i així durant una setmana sencera. Tant li agradaven aquells pops que ja en volia per dinar i per sopar. Aquell vespre, sols a la platja, els germans parlaven sobre el seu pare. Si el trobarien viu de tants dies que havien passat. I parlant, parlant, a en Jan se li acudí un nou pla.

– Demà marxarem ja ho veuràs. Tu Pep, mentre jo sóc a pescar mira de trobar el fonoll per les roques que hi ha a banda i banda de la platja i estigués a punt per marxar quan t'ho digui.

Al matí quan aparegué el gegant en Pep li digué:

– Gegant aquest migdia quan torni de pescar et demano que no treguis la barca de la platja, perquè vull reparar-hi un petit forat que té i pel qual me'n entra més cada dia més aigua.

– D'acord! Però ara fes via que ja tinc gana.

El germà gran sortí remant ben fort i aquell dia anà a pescar una mica més enllà del cap. Un lloc prou arrecerat perquè el gegant no el veiés des de la platja. Allà més de les poteres pels pops hi calà unes nanses per llagostes. Unes hores més tard i abans de tornar a la platja, farcí els pops més grossos amb les pinces i els caps de les llagostes que són molt durs. Quan arribà a la platja li digué al gegant.

– Avui la pesquera ha estat millor que mai. Els pops són més grossos.

El gegant prengué els pops content i marxà a menjar-se'ls cap a l'altra costat de l'illa. Així que desaparegué els dos nois s'enfilaren a la barca i a força dels quatre remes ben compassats enfilaren cap a casa seva. Des de lluny sentien els crits del gegant que amb la golafreria s'havia empassat sencers els pops i se li clavaven les pinces i els caps de la llagosta a l'estómac amb gran dolor.

Arribaren a la platja just al migdia i corregueren fins a la casa amb el fonoll marí que aplicaren ràpidament sobre el pit de son pare. Diuen que a mitja tarda ja es llevà del llit. I que a l'endemà volgué sortir a pescar, aquest cop però, acompanyat dels seus fills que serien a partir d'aquell moment grans pescadors i uns herois de l'illa d'Eivissa, perquè des d'aquell dia ningú a tornat a veure mai més al gegant de l'illa des Vedrà.

LLEGENDA SOBRE EL FAMELIAR

Conta la llegenda que per aconseguir un fameliar, hem d'anar-hi la nit de Sant Joan, o la nit de Cap d'any, sota el pont de Santa Eulàlia ; allà neix una herbeta amb la primera llum del dia, que així com apareix, desapareix.

Si la podem agafar, hem de posar-la de seguida en una ampolla negra, i tapar-la. Aquesta herba es convertirà aviat en un fameliar.

Quan tenim un fameliar dins de l'ampolla i l'obrim, aquest surt sota una fumeranegra i el primer que ens dirà serà : "FEINA o MENJAR". Hem de donar una cosa o l'altra.

Normalment als fameliars se li assignaven treballs molt costosos o impossibles de realitzar, aquells que no acaben mai, com rentar llana negra fins tornar-la blanca.

Per poder tornar a ficar dins l'ampolla al fameliar, necessitem una rama

d'olivera beneïda, i amb una oració xiuxiuejada l'orella; ell mateix es fica a dins.

Los Fameliars en el Passeig de s'Alamera en Santa Eulària d'Eivissa

La leyenda de Gara y Jonay (La Gomera)

Una de las más populares de Canarias, cuenta la leyenda que en La Gomera... Hace mucho, mucho tiempo, en la isla de La Gomera vivía una hermosa princesa gomera llamada Gara. En esta isla había unos chorros que aún se conservan, los chorros de Epina, que podían predecir si alguien encontraría el amor verdadero: si el agua se mantenía tranquila indicaba que sí, mientras que si el agua se enturbiaba era signo de desamor.

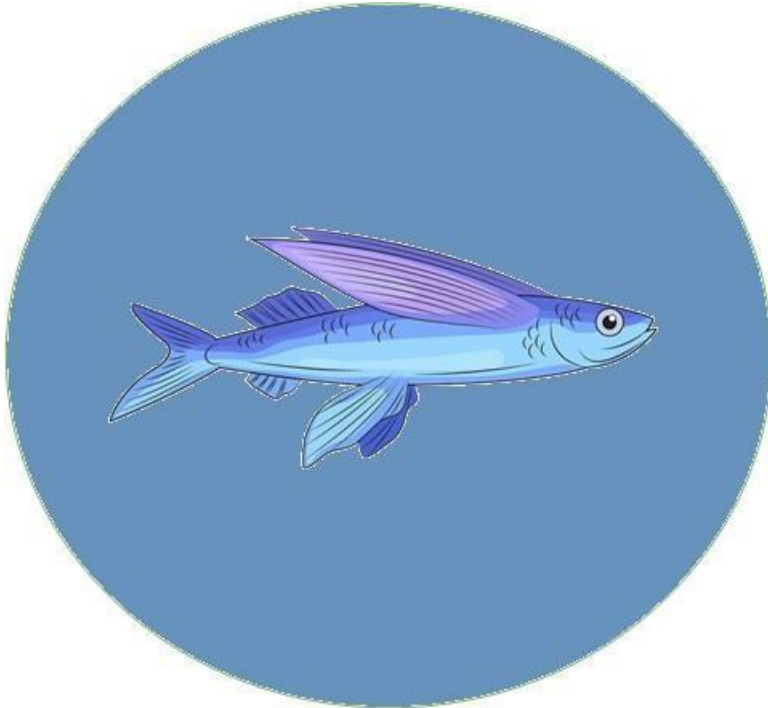
Durante la fiesta de Beñesmer, el año nuevo guanche, Gara y otras jóvenes decidieron visitar los chorros y ponerlos a prueba. Cuando llegó el turno de Gara, el agua se mantuvo tranquila y serena pero luego empezó a enturbiarse y agitarse hasta que en vez de su rostro apareció un sol incendiario. Contrariada, Gara consultó a Gerián, el sabio del lugar. Este, de manera misteriosa, le dijo: "Lo que ha de suceder, sucederá. Huye del fuego, Gara, o el fuego te consumirá".

Ese mismo día llegó a la isla Jonay, un apuesto joven guanche hijo de un mencey de la vecina isla de Tenerife, que junto con su padre y demás nobles fueron a la fiesta de la pequeña isla. Cuando las miradas de Gara y Jonay se cruzaron, los jóvenes se enamoraron perdidamente en ese mismo instante. Así se lo hicieron saber a sus padres y, para añadir más júbilo y alegría al Beñesmer, quisieron hacer público su compromiso. Pero entonces el mar se llenó de destellos: el gran volcán de Tenerife, Echeyde (Teide), arrojaba lava y fuego por el cráter. Tanta era la furia de su erupción que desde La Gomera se podían divisar las largas lenguas encendidas de la cima.

Entonces fue cuando recordaron el augurio del viejo Gerián. Gara era princesa de Agulo, El Lugar Del Agua. Jonay venía de la Tierra del Fuego, de la Isla del volcán. Gara y Jonay, agua y fuego. Aquel amor era imposible. Bajo amenazas, sus padres les prohibieron que volvieran a verse, lo que calmó la furia del volcán. De vuelta a Tenerife, Jonay no podía olvidar a Gara y, al amparo de la noche, se lanzó al mar dispuesto a atravesar a nado la distancia que le separaba de su enamorada. Tras llegar a La Gomera y encontrar a Gara, ambos huyeron hacia El Cedro, en lo más alto de la isla, mientras les perseguían. Los amantes subieron hasta el pico más alto de La Gomera, y al verse acorralados, tomaron un palo afilado por ambas puntas y, apoyándolo en sus pechos, se abrazaron y murieron atravesados.

Desde entonces esa montaña se llama Garajonay, en recuerdo de los dos enamorados que prefirieron morir juntos a continuar su vida separados. Actualmente el lugar es un Parque Nacional: el Parque Nacional de Garajonay.

PLANTILLA MEDALLES JOC: “AGAFA’M SI POTS”

PLANTILLA DIBUIX PEIX VOLADOR

